СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LI. Ч. 208. Джерзі Сіті, Н. Дж., вівторок, 26-го жовтня 1943. No. 208. Jersey City, N. J., Tuesday, October 26, 1943. VOL. LI.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

СТРАЙК УГЛЕКОПІВ ЗАГРОЖУЄ ПРОДУКЦІЇ В КОРАБЕЛЬНИХ ВАРСТАТАХ

ВАШИНГТОН. — Дикий страйк майнерів в Алабамі й Ініяні приневолив Раду Воєнної Продукції відбути своє засідання навіть у неділю, щоб передумати всі можливі засоби його припинити. Страйк дається відчувати у варстатах воєнних кораблів у стейтах Нової Англії та над Мексиканським заливом, це знов викликало побоювання в військових колах, що стратегія аліянтів може на тому потерпіти. Англо-американські воєнні знавці, що перебувають тепер у Вашингтоні, вітверто заявляють, що углева кріза дасться різко відчути в 1944 р. — Все те йде всупереч спільній акції провідників майнерської юнії Ради Воєнної Продукції бо ці установи зробили все можливе, щоб спонукати страйкуючих майнерів вернутися до праці. Юнія вислала до своїх відділів ще в суботу телеграфічні апелі, щоб спонукати своїх членів негайно взятися до праці, а Рада Воєнної Продукції перед тим візвала провідників юнії до оправдання, чому страйк не поладнаний.

ДОМАГАЄТЬСЯ РІВНОСТИ РАС В АМЕРИЦІ.

МІСТО МЕКСИК. — Тут покінчився десятьденний демографічний конгрес, на якому були представлені Злучені Держави, Канада, й латинські краї Середної та Південної Америки. Велике число резолюцій вказує, що там порушено багато важних справ. Між ін. є резолюція щоб усі краї Америки завели рівність рас, найшли порозуміння в справі іміграції після війни [illegible] цієї справи утримували статистичні дати. — Панує загальне переконання, що демографічний конгрес багато причиниться до солідарности країв Західної Гемісфери, одначе дехто висловив опінію, що на підставі резолюцій американські громадяни, що мають свояків в Европі, будуть надіятися на повне вітворення іміграції. Це неможливе, бо резолюції це лише вислів опінії, а для практичних цілей їх мусять приняти законодатні тіла поодиноких країв.

ЗГИНУЛО 88 ЛЮДЕЙ ПРИ ЗУДАРІ КОРАБЛІВ.

ПАМ БІЧ (Флорида). — Управа воєнної фльоти оповіщує, що в середу 20. жовтня перед північчю прийшло до зудару при побережжю Флориди двох кораблів-тенкерів, навантажених газоліною. Зудар викликав вибух газоліни з такою силою, що мало-хто з залоги міг врятуватися. Згинуло 88 людей з воєнної й торговельної фльоти.

НЕ ВСІ ЖИДИ ЗА ПАЛЕСТИНСЬКУ БАТЬКІВЩИНУ.

НЮ ЙОРК. — Перший розлам у новоствореній Американській Жидівській Конференції повстав на недільнім засіданню конференції, в якій брали участь 75 делегатів з цілої Америки. Коли конференція зосередила свої наради на Палестину і делегати поставили рішуче домагання, щоб Палестину признано жидівською незалежною батьківщиною, група делегатів, що представляє так званий „Жидівський Комітет", заявила, що вона рішуче противиться такому напрямкови нарад і не буде дальше брати участи в дискусіях. Одначе в майбутности комітет може співпрацювати з конференцією у тих справах, які відносяться до добробуту жидів в Америці. — Конференція відбувається при замкнених дверях, тому не дійшло до прилюдного відома, як прийшло до цього розламу.

СЕНАТ ВИПРАЦЬОВУЄ ПЛЯН ДЕМОБІЛІЗАЦІЇ.

ВАШИНГТОН. — Окремий комітет сенату для післявоєнних плянів приготовляє низку законів для післявоєнної мілітарної та промислової демобілізації краю. Покищо вибрано підкомітет для цієї справи під проводом сенатора Джорджа. Під наради взяли доручення президента Рузвелта, порушені в його промовах, але сенат від себе має ще окремі пляни. Вони обіймають властиву демобілізацію війська, переміну воєнних фабрик на продукцію мирних предметів, а також пляни відносно міжнародних перемін та митної тарифи.

ВІТАМІН УМОЖЛИВЛЮЄ БАЧИТИ В НІЧНІЙ ПІТЬМІ.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. — Напади німців на Мальту стали причиною епохального відкриття для людського ока. Нужда та брак харчів приневолила населення здаватися лише на овочі, а саме помаранчі, цитрини та подібні інші. Серед такої нужди завважили, що людське око може проникнути нічну пітьму і бачити предмети як у день. Це стверджено на річному зібранню товариства військових лікарів, що саме тут відбувається. Після основної дискусії прийшли знавці до висновку, що тут мається до діла з якимось досі незнаним вітаміном, який находиться в згаданих овочах. Рішено розпочати працю над його ізольованням.

Американці підносять успіхи повітряних нападів на московській конференції

ВАШИНГТОН. — Федеральні урядовці виявили, що делегати на конференцію в Москві взяли з собою точні дати та фотографії, які доводять успішність американсько-англійської повітряної офензиви проти Німеччини. Ці дати мають доказати, що Аліянти ведуть кампанію не менше успішну від тієї, яка моглаб бути осягнена відкриттям другого фронту в Західній Европі. З огляду, що вже минає сезон на відкриття другого фронту в Европі в біжучому році, можна надіятися, що підготова до такого фронту буде викінчена в початках 1944. р. і щойно з весною така офензива розпічнеться. Тимчасово аліянтські бомбовики будуть дальше нищити Німеччину з повітря, щоб зробити її неспосібною до оборони в часі інвазії.

СЕКРЕТАР ГОЛ ДІСТАВ МЕМОРАНДУМ У. К. КОМІТЕТУ

НЮАРК, (Ню Джерзі). — Голова Українського Конгресового Комітету, С. Шумейко, дістав із департаменту стейту повідомлення, що меморандум цього комітету, висланe до секретаря стейту Кордела Гола дня 9. жовтня, дійшло до його рук. Текст листу такий:

"Department of State, Washington, October 21, 1943. My dear Mr. Shumeyko: The secretary of State has requested me to thank you for your courtesy in transmitting to him a copy of the memorandum of the Ukrainian Congress Committee of America. Sincerely yours, John D. Hickerson, Assistant Chief, Division of European Affairs."

КОМАНДАНТ ФЛЬОТИ ВПЕВНЯЄ, ЩО УПАДОК НАЦІСТІВ НЕМИНУЧИЙ

ВАШИНГТОН. — Адмірал Ернест Кінг, начальний командант воєнної фльоти виголосив промову до всіх морських сил Злучених Держав, а це до морської та повітряної фльоти і до прибережної сторожі, з нагоди Дня Фльоти. Він виказав, як геройство американської морської служби причинилося до цілковитого ослаблення сили націстів. „Вашою поведінкою виказали ви" — говорив Кінг — „що довіря, яке американський нарід поклав у вашу боездатність, є оправдане... Тепер нема сумніву, що ми вийдемо переможно і що упадок націстів неминучий". — У дальших словах адмірал заповідав переможну боротьбу над Японією.

Знавці на московській конференції складають текст згоди трьох держав

МОСКВА. — Конференція заграничних секретарів трьох великих держав поступила наперед уже на стільки, що знавці почали виробляти начерк специфічних умовин угоди між ними державами. Що має бути в них документах, себто на що делегати вже згодилися, покищо ще не виявлено.

За перші дні нарад конференція полагодила наперед питання агенд конференції та приступила до обговорення засадничих пунктів. Експерти мають тепер покласти на папір вислідм цих нарад щодо засад.

У суботу секретар стейту Гол мав у Кремлині побачення з советським комісарем заграничних справ Молотовом. Вони назвали потім свою розмову приязною виміною ідей. Подібне побачення мав Молотов попереднього дня з британським представником Іденом.

БАДОЛІО ОБІЦЮЄ ІТАЛІЇ ДЕМОКРАТІЮ

ДЕСЬ В ІТАЛІЇ. — Маршал Пієтро Бодоліо мав розмову з кореспондентами „Ню Йорк Таймсу" і в ній вияснив своє становище підчас недавнього перевороту в Італії та свої думки про майбутнє в Італії.

Між іншим Бадоліо ствердив, що Італію втягнув у війну самий Мусоліні; не порадившися зовсім з військовими провідниками, він дав Гітлерови вістку, що він іде до війни, 4 дні скорше ніж дав про це вістку своїм найближчим порадникам, навіть графови Чіяно, свому міністрови заграничних справ. Бадоліо запевняє, що він відноситься ворожо до фашизму та вважає боротьбу проти нього головною внутрішньою справою італійського народу, для котрого фашизм є найгіршим ворогом. Як тільки скінчиться війна, Бадоліо задумує зректися влади, аби дати італійцям можність висказатися свобідно, якої конституції вони хочуть.

НЕВТРАЛЬНІ ОБСЕРВАТОРИ СПОДІВАЮТЬСЯ СКОРОГО ЗАВАЛЕННЯ НІМЕЧЧИНИ

СТОКГОЛЬМ. — Рапорти з Німеччини, одержані в різних невтральних центрах, дозваляють невтральним газетярам припускати, що німецьке заломання наступить десь на початку найближчого року, якщо не до кількох тижнів. Не дивлячися на всі зусилля Ґестапа, в Німеччині скоро назріває різкий поворот у народних настроях: з подиву для Гітлера народжується переконання, що Гітлер німецький народ одурив. Серед такої ситуації яканебудь найменша іскра може спричинити пожар, який обхопить цілу націстичну будову.

СЛУГИ НАЦІСТІВ.—Норвежці під націстичними сторожами машерують вулицями міста Тронему по дорозі до табору праці. Це політичні бранці, що колись займали становища в норвезькім громадянстві. Світлину перепачковано з Норвеґії.

НОВА ОФЕНЗИВА ВОСЬМОЇ АРМІЇ

АЛЖІР. — По кількаднавій задержці восьма британська армія знову почала офензиву й посунулася 6 миль наперед на східній частині італійського фронту коло Адріятику.

Вона заняла вже розбите гарматами місто Монтенеро, а передні її відділи вже дійшли до ріки Тріньо й перейшли її в кількох місцях. Війська генерала Монтґомері заняли теж міста Лючіто й Кампокіяро.

Тимчасом пята армія зробила незначний поступ напівніч від лінії міст Драґоні й Рокаромана.

Генерал Александер, головний командант аліянтських військ в Італії, назвав поступ аліянтських військ в Італії повільним. Її поступ здержує гористий терен. Він підчеркує досяги італійської кампанії: Аліянти відтяли на „чоботі Італії" 3 німецькі дивізії та стягнули до Італії 35 до 40 дивізій з інших воєнних театрів.

НІМЦІ НЕ МАЮТЬ ХАРЧІВ.

Над ВОЛЬВУРНОМ. — Німецькі вояки, що попали в аліянтський полон, кажуть, що німецькі війська терплять від недостачі харчів. Мають їх так мало, що останніми днями їли тільки один раз вдень.

АЛІЯНТИ ЩЕ ЗБІЛЬШУЮТЬ ПОВІТРЯНІ УДАРИ

ЛОНДОН. — Як видно з рекордів летничих рейдів останніх днів, від кількох днів Аліянти сильно посилили ці рейди. Тепер аліянтські літаки вилітають на рейди, не зважаючи на дощ, град і сніг.

Один з найбільших рейдів цеї війни доконано на місто Касель, один з найважніших німецьких промислових центрів, що має великі фабрики амуніції, зброї й інжинірського приладдя. Формації чотиромоторових літаків, що вилетіли на цей рейд, затемнювали небо в Англії. На місто скинено 1,500 до 2,000 тон сильних вибухових і запальних матерій. 45 літаків загинуло в ніч цього рейду.

На другий день після цього рейду аліянтські бомбовики били по промислових центрах Австрії й Угорщини, як також по Франції.

ЧЕРВОНА АРМІЯ ЗАНЯЛА МЕЛІТОПІЛЬ.

ЛОНДОН. — По 11 днях завзятих боїв на вулицях міста Мелітополя, ціле місто найшлося нарешті в неділу в руках червоної армії, котра негайно звернулася на полудне.

Заняття Мелітополя викликало велику радість у Москві. На приказ уряду віддано з гармат в столиці Росії сальву з 21 вистрілів, як це зроблено минулому по добуттю назад Сталінграду. Мелітопіль уважається найважнішим стратегічним центром німецької оборони на південному фронті, немовби ключем до оборони на південному фронті, немовби ключем до до оборони Криму й долішнього бігу ріки Дніпра. Заняття його дозволить червоній армії сконцентрувати велику силу війська проти Перекопу, через котрий можуть відступати німецькі війська з Криму.

ЗАТОПИЛИ ЯПОНСЬКИЙ ЛІТАКОВОЗ.

АЛІЯНТСЬКА ГОЛОВНА КВАТИРА НА ПІВДЕННО-ЗАХІДНОМУ ПАЦИФІКУ.—Один американський бомбовик системи „Либерейтор" скинув підчас нічного вивідного лету бомби на ворожий корабель, що возить літаки, й здалеться його затопив. Бомбовик заскочив ворожий корабель коло острова Бука.

Коло острова Шуасел затоплено японську корвету та острілювано з машинових крісів 24 ворожі баржі через півтретя години. На цьому острові розбито теж летунський майдан. Американські війська заставили теж до відвороту японські сили, що пробували дістатися в околицю Фіншгафена.

ОБІ ГРУПИ ЮГОСЛАВСЬКИХ ПАРТИЗАН ПРОЯВЛЯЮТЬ ДІЯЛЬНІСТЬ.

КАЇРО. — Югославський уряд подав вістку, що партизани ген. Міхайловіча заняли місто Бока Которска, пристані в адрійськім порті Катаро. Уряд подав цю вістку як передану „демократичною новинкарською агенцією" через радіову стацію партизанів десь „із лісів і гір Югославії" Кореспондент „Ню Йорк Таймсу", що передав цю вістку, каже, що він не є певний, чи така радіостація існує.

Це саме радіо приносить теж вісти про сутички партизанів Міхайловіча з партизанами Тіта в Чорногорі; додає, що великі простори Чорногори „прочищено". У відповідь на письмо короля Петра до генерала Міхайловіча, аби він перестав воювати Тіта й пова воювати з німцями, відповів Міхайловіч, що партизани Тіта нападають на його людей.

Тимчасом портизани Тіта подали вістку про осадження ними німецької твердині Приєдору в північно-західній Боснії. Мовляв, там захоплено 2,000 німецьких бранців. Комунікат цих партизанів каже, що партизани Міжайловіча обєдналися з німцями для нападу на партизанів Тіта здовж альбанської границі. Комунікат каже: „Німецькі війська й четники Міхайловіча атакують без успіху Матісево, коло Кодасіну. Досі вони втратили 300 вбитих".

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗА КРАЩІ ВІДНОСИНИ МІЖ СОЮЗНИКАМИ

Що між деякими державами, що належать до Обєднаних Держав, посоюзнених для боротьби проти Німеччини, нема в усіх справах повної гармонії, це всякому видима річ. Прикладом можуть послужити хочби різниці між совєтським урядом у Москві й польським урядом у Лондоні, що довели аж до повного зірвання дипломатичних відносин. Відомі теж поважні розходження між совєтським урядом, з одного боку, а американським і британським з другого. До цих різниць останніми тижнями прибули ще певні різниці між Злученими Державами й Британією.

Звісно, що такі різниці зачіпають головну діяльність Обєднаних Держав, котрою є бротьба проти спільних ворогів. Німеччина такі різниці певно використає. Вона вже почала цілу кампанію, яка грає на британських упередженнях до зростаючих у цілому світі американських впливів. З тої причини треба привитати всякий розумний і конструктивний захід, який робиться для поменшення різниць між союзниками.

Републиканський провідник Вендел Вилкі зробив одну таку спробу, коли в своїй розмові з американським кореспондентом лондонської газети „Івнінґ Стендарду" порадив британцям мішатися менше в американські справи. Він радив британцям спеціяльно не переконувати американців, що поновний вибір теперішньої адміністрації в Вашинґтоні є конечним для успішного завершення війни або що всяка критика вашинґтонсгкої адміністрації має на цілі тільки ту адміністрацію підорвати. Британці, по думці Вилкі, мали би зрозуміти, що американці признають собі право критикувати адміністрацію, як вони признають адміністрації критикувати себе, та що на випадок вибору до проводу іншої партії, війна буде ведена далі з незменшеним завзяттям. Британцям треба в таких справах проявляти резерву, яку розумна людина проявляє до чужих справ.

Іншими словами Вилкі радить британцям не мірити американських умовин британськими. Таку саму пораду, хоча з зовсім іншим вислідом, давали ґазети британцям, як вони проявили зденервовання спиводу різких висказів пятьох американських сенаторів, що повернулися з подорожі поза границі краю. Ґазети сказали тоді британцям, аби не мішали сенаторів американського конґресу з послами британського парламенту. Британські посли почувають велику відповідальність перед народом, бо весь британський уряд відповідальний перед ними. Американські конґресмени й сенатори такої відповідальности не почувають, бо уряд від них не залежний. Через те вони люблять говорити річи, які можуть видатися зовсім невідповідальними. Американці це добре знають і вони собі з того нічого не роблять навіть, як сенатори говорять дикі екстраваґанції. Це повинні зрозуміти й британці й не брати собі до серця висказів американських політиків, головно, як вони сказані для зібрання голосів.

Микола Чубатий.

Югославія та Польща — країни кризи

Югославія та Польща у многому подібні були до себе перед світовою війною, подібні вони теж нині своїм міжнародним та внутрішнім положенням. Югославія, подібно як Польща, утворена по першій світовій війні мала відразу в собі завязки кризи через свою різнонаціональну людність.

Югославія по світовій війні повстала як країна сербів, хорватів та словінців. Чисельне відношення було таке, що сербів було біля половина, а другу половину населення творили найчисленніші хорвати (22%) та словінці (9%) біля дрібних інших меншин.

Культурно православні серби різнилися сильно від римо-католицьких хорватів та словінців, тому зовсім природним був початковий лад в тій країні федераційний. Югославія була федерацією сербів, хорватів та словінців. Така теж була назва тої держави впродовж перших десять літ: „Кралевство серба, грвата та словенаца".

Одначе пануючій сербській більшости стало невиносиме вільне життя хорватів та словінців. Настановлений королем Александром премієр ґенерал Перо Живковіч завісив конституцію та дорогою державного замаху змінив федераційну державу на сцентралізовану державу під зміненою назвою Югославія. Тепер зачалася внутрішня боротьба, передовсім поміж сербами та хорватами, що не тільки довела до вбивства короля Александра, але теж до розпаду Югославії в часі теперішної війни.

Югославія найшлася під італійсько-німецькою окупацією, тепер вже тільки під німецькою. Край нині зруйнований, хоч патріотичне сербське населення бореться хоробро проти окупантів під проводом відомого вже ґенерала Міхайловіча. Югословянський уряд найшовся на вигнанні в Лондоні; недавно перенісся до Каїро, щоб бути ближче рідного краю з звязку зі сподіваною інвазією аліянтів через балканський півостров.

Та саме в звязку з перенесенням югославянського уряду до Каїра видвигнули хорвати та словінці проблєму поновного привернення федеративного характеру югословянської держави. Шовіністичні сербські круги, що все таки опановують молодого короля Петра II., противні такій перебудові. Саме тоді, коли з одного боку загрожене само істнування югословянської держави. з другого боку комуністична пропаганда заливає саму країну при чинній підтримці Росії, край розсаджує ще й внутрішня кріза, боротьба поміж національностями.

Югословянський уряд, повертаючи на рідну землю, може стрінутися не тільки з опором хорватів та словінців, але й червоних югословян, що вже на добре розсілися по цілім просторі Югославії.

Користаючи зі старого сентименту сербів, які здавна були русофілами, як теж з міжнаціональної боротьби, Росія висунула проти четніків Михайливоча партизанів, на чолі яких став комуніст хорватського походження Тіто.

Хто є Тіто, провідник югословянських партизанів?

Тіто, це псевдонім, дійсне його імя Йосіп Брозовіч. Це хорватський комуніст, що як дезертир з австрійської армії перебув в Росії революцію, воюючи в большевицькій армії проти різних ворогів червоного ладу на землях бувшої царської Росії. По скінченні горожанської війни в Росії, як витренований комуніст вернув до Югославії та став на чолі нелеґальної там комуністичної партії й тоді то приняв псевдонім Тіто.

Коли перед теперішною війною велася в Еспанії війна поміж фалянхістами та льоялістами, Тіто, перенісся до полудневої Франції, звідки кермував орґанізацією відділів, що надходили на поміч еспанським льоялістам з балканського півострова. Тепер стоїть він на чолі комуністичних партизанів, що поборюють Михайловича, міністра військових справ югословянського уряду на вигнанні.

Та не тільки сам Тіто поборює Махайловича, йому помагає це робити таки сам югословянський уряд своєю шовіністичною сербською політикою у відношенні до хорватів та словінців. Користаючи з міжнаціональної боротьби в Югославії та з короткозорости сербської більшости, комуністи кинули клич визволення хорватів та словінців зпід сербського реакційного уряду. Тим способом сам уряд помагає Тітови укріплювати свою владу та поширювати впливи особливо в Хорватії та Словенії, щоб приготовити пригожий ґрунт під прихід червоної влади під опікою могучого Кремля.

Польща та її непольські землі.

Коли розглядаємо міжнаціональну боротьбу у бувшій югословянській державі, чогось само порівнання насувається, що таке саме є на території передвоєнної Польщі. Польща теж не була державою одно-національною, тільки многонаціональною. Мала вона не тільки біля 35 відсотків непольського населення, але теж цілі території заселені чужою більшістю, що звязані були з Польщею цілком неорґанічно, проти волі місцевого населення.

Таж хіба нема поляка, щоб не знав, що Західна Україна перейшла до Польщі по завзятій, хоч програній війні цілого українського населення, що на тій частині української землі творило абсолютну більшість. Немає хиба поляка, щоб не знав, що двацятьлітне польське володіння над Західною Україною це була на ділі теж перманентна революція зі сотками замахів та політичних процесів. Край був у постійнім ферменті. Кожному хиба ясним, що такий стан причинився частинно до упадку Польщі. Революційний настрій українського населення заохотив і Гітлєра й Сталіна напасти на польську державу та її розібрати.

Нині Польща лежить розбита під чужою окупацією, Росія вважає Західну Україну та Західну Білорусь своєю інтеґральною частиною. При теперішнім укладі сил може Росія свою точку погляду перевести, бо має щоправда не право, але силу. А навіть колиб Зах. Україна дісталася під окупацію аліянтських сил, то знов вирине проблєма застосовання до неї засади самоозначення народів, тоді немає навіть між поляками багато таких, що припускали би, що застосоване на Західній Україні право самовизначення народів віддалоб їм наново володіння над тою країною. Одним словом правдоподібність, щоб поляки моглі відзискати знов панування над Західною Україною є майже ніяка. А мимо того не видно між поляками якогось пляну розвязати проблєму Західної України в добросусідський спосіб з українцями, з пошануванням волі більшости місцевого населення та в згоді з власним інтересом.

Комуністична розвязка україінсько - польського спору.

Не вміють найти поляки розвязки свого спору з українським сусідським народом, так находять його червоні москалі на погибель для українського та для польського народу. Розвязку бере у свої руки подружжя Корнійчук — Васілевська під благословенням сонічка Сталіна. Польща не то, що стратить Західну Україну, але ще й стратить власну самостійність, стане московським протекторатом, від чого колись зачала теж Україна.

Замісць мати на сході мирного та незаборчого сусіда український нарід, господаря тої землі, Польща воліє мати потужну Росію і прямує простим шляхом до власної загибелі та до загибелі українського народу у спільній російській тюрмі.

Дивна це тут психольоґія багатьох поляків, гідна дослідів психольоґа народів. Васілєвська годиться Західну Україну відступити Росії, але напевно не згодилабся віддати її господареви цеї землі, українському народови. Двацять девять літ тому, то саме робив теперішний президент польського сойму на вигнанні, Ради Народової, проф. Станислав Ґрабський. В умові з царським урядом зрікався він тоді Східної Галичини в користь царської Росії й то не по Сян, але аж по Ряшів; прийшла Польща, українському народови ворожив загибіль впродовж 25 літ. Український нарід не загиб, живе нині спільно під колесами одного воза за другим, чужих окупантів, живе український, а з ним, польський нарід разом.

Всі знаки на небі та на землі говорять, що ця психіка не зміниться скоро, тільки зажене знов оба народи — український та польський в одно московське ярмо, немов як доказ якогось проклону історичного. А прецінь можлива інша орієнтація у поляків, ніж панування над українськими землями. Два великі державні народи — український та польський моглиб стати ядром, коло якого моглаб збудуватися краща та свобідна осередна і полудневo-східна Европа.

Як живуть тепер у Москві

Американський кореспондент Морис Ґіндус лише з Москви:

В Москві тепер білять доми, направляють вікна, вставляють шиби. Я відвідав одного друга, який разом з дружиною направляв софу. Він казав, що торік, як фронт був усього 100 миль від Москви, годі було дістати цвяхів або матерії на покриття, а тепер — і він гордо показав на матеріял, що лежав на долівці.

Недостача краму ще й тепер велика, й головно терпить населення цивільне. Але вояки, а спеціяльно офіцири, дуже добре убуті й одіті, а теж відживлювані. Їм здається, нічого не бракує крім паперців на циґаретки, й часто можна побачити як крутять циґаретки у театрах в ґазетний папір. Також сірники тяжко тут дістати, так як в Єгипті або Ірані. Хто курить на вулиці, може бути певен, що його зупинять прохожі, просячи вогню.

Справа з постачанням поживи постійно кращає, хоча товщів ще обмаль. Літні дощі в середній Росії помогли для врожаю ярини, зокрема огірків, капусти та бараболь.

Воєнні городи теж дописали. Майже нема родини у столиці, чи то урядовці, чи письменники, артисти, танцюристи, які не найшлиб часу на управу городця поза містом. Підземні залізниці, трамваї і боси переповнені щодня людьми, що вертається домів з кошиками й мішками бараболь і капусти.

Недавно, наприклад, закордонні кореспонденти вертаючися з пресової конференції архиепископа Йорку, який відвідав Москву, побачили як дві жінки, висідаючи з трока, розсипали бараболі перед самим будинком совєта народніх комісарів. Серед оживленої дискусії й сміху прохожі, між ними два американські кореспонденти, спинилися, щоб помогти жінкам позбирати бараболі. Усі наче раділи, що бараболі такі великі й чисті. Одна жінка була вчителька, а друга завідателька діточого города.

Американське насіння, яке американські фармери щедро дарували, а Російський Воєнний Фонд переслав, вможливило побільшення кількости приватних городців. А росіяни памятають цей дар і вміють його оцінити.

Тепер, як фронт вже не є близько столиці, москвичам вільно подорожувати у відпочинкових днях, як далеко їх залізниця завезе, щоб купити у селян ярини, масла, сира, меду, круп. Вони пильно нагромаджують на зиму.

Американські товари з „ленд-ліз" є тут добре відомі, особливе спорошковане молоко, спорошковані яйця, цукор, сушена фасоля, мясо в пушках (кенах) і сало — яке росіяни дуже люблять. Цікаве, що росіяни ніколи не перестають хвалити не тільки поживу, але й опакування. „Так практично, так гарно" — каже одна господиня із запалом. З гордістю вона показала картонові коробки й кени, які вона ховає. Жаден росіянин не викинув би їх.

Театральні ґрупи вертаються до Москви. Театр Вахтангова був розбитий бомбою, а його актори, які були переїхали в Томск, на Сибірі, вернулися вже до Москви. Таксамо вернулися з Сибіру актори Камерного театру. Інші чільні театри, балети й орхестри грають перед переповненою пумикою.

Куйбишів, що був тимчасовою столицею вчасі великої небезпеки Москви, тепер знову лишився непринадним провінціональним містом.

Тикети на концерти, до театрів і на балети, важко дістати, хіба тижні або місяці наперед. Вистави зачинаються в 6 годині вечора. Але вже передтим збіраються юрби людей, в надії, що добудуть від когось тикет. Непродані тикети в Москві це така неможлива річ як непродане мясо або масло в тутешних крамницях.

Таксамо переповнені й фільмові театри.

Школи й університети, які з поспіхом спаковано й вислано на Сибір, на Урал, і в центральну Азію, також вертаються вже до Москви.

ІВАН ФРАНКО

Борислав Сміється

(Повість)

58)

Вони, проте, взялися щиро працювати для Бенедьових думок, знаючи, що колиб удалося ті думки вповні провести, то по дорозі зробилося би й те, чого вони бажали; а коли не вдасться Бенедьова думка, то сповнення їх первісної цілі буде тоді ще певніше. Значиться, сяк чи так, а Бенедьо, працюючи для всіх робітників, працював і для них.

Зате яке життя, який рух пішов тепер у невеличкій хаті край Борислава, де жили Матій і Бенедьо. Щодень вечорами приходили побратими по два, по три, розповідали, як іде діло, як приймають ріпники їх слова, як домагаються ради, як виступають проти панів. Наради тривали не раз досить довго, і перед очима наших знайомих чимраз ясніше виднілася дорога, котрою далі треба ступати.

Ще в самім початку, коли наші побратими рішили вербувати до свого побратимства широку громаду бориславських ріпників, вони цілі два вечори нараджувалися над тим, як це почати, щоби і найлекше доказати свого, і не звернути передчасно на себе ваги. Тоді ще в живій памяти були переслідування й арештування поляків — учасників повстання 1863 р., і деякі побратими виразили свій страх, щоби в разі викриття поліція не насіла на них і не обвинила їх про який бунт, — а в такім разі і вся робота пропала би за нізащо. Вкінці Бенедьо порадив так: у першім початку піддавати робітникам свої думки немов збоку, випадково, повільно, а вперто, в кожній розмові, будити в усіх почуття свого бідного, нужденного положення і заразом показувати всім у дальшій далечині можність поправи. Таким способом, — говорив Бенедьо, — між людьми прокинеться неспокій, роздразнення, бажання поправи, — одним словом, витвориться серед маси ріпників напруження, котре, зручно піддержане й побільшуване, дасться в відповідній хвилі повернути раптом і з великою силою в діло.

Та рада дуже подобалася всім побратимам, і вони прирекли за нею поступати. Не пройшло й двох тижнів, а та ціль була майже вповні осягнена. Робітники по роботі юрбами ходили по Бориславі, гомонячи та нараджуючися; шинки пустіли чимраз більше, а роздразнення і неспокій між народом чимдалі змагалися, і нетерпеливі побратими чимраз голосніше домагалися, щоб уже раз виступити їм одверто й узяти на себе провідництво в широкім робітницькім руху. Але Бенедьо, а за ним і брати Басараби стояли на тім, що треба ще трохи підождати, поки вище й бурливіше не битимуть хвилі робітницького роздразнення.

А ті хвилі, двигані правдивою нуждою і притиском, піддувані зручно пекучоправдивими словами побратимів, били чимраз вище й бурливіше. Простий чоловік — ворог усякого довгого думкування та міркування. Правда, власним розумом не швидко він доходить до ясної оконечної думки, томиться довго засівшою йому в голову гадкою, але коли усядеться і проясниться у нього, зложиться в оконечний, твердий і ясний образ, тоді вже йому не до забавки, не до міркування, тоді він усею силою свойого єства преться зробити думку свою ділом, тоді конечна боротьба між ним і противниками його мислі. От так само було й тут.

Бачилосяб, і не велика річ чоловікови, що терпить щоденну нужду та кривду, прийти до почуття тої нужди і кривди, а прецінь як пізно прийшли до того почуття бориславські робітники! І бачилосяб, що такого великого в тім почуттю, самім безвідраднім та сумнім! А між тим якого неспокою наробило, яку бурю підняло воно в головах усіх робітників! І швидко з безвідрадного та сумного чуття вродилося грізне завзяття, мимовільна дружність і непокірливість своїм кривдникам. Від слів почало доходити до діл. Ось одного дня пронеслася по Бориславі вість, що там робітники потурбували в якімсь заулку касієра, котрий замісць звичайних двох центів положив собі був брати у робітників по чотири центи „касієрного" від одної шахти, т. є. від одного 12-годинного робочого дня. Та вість була немов знаком, за котрим швидко по собі слідувало більше подібних випадків. За кожною вісткою з подібною подією росло завзяття і відвага ріпників. Вони вже прямо в очи всяким касієрам, надзірцям та контрольорам почали нахвалятися, що не будуть довше терпіти над собою кривди. Страх почав падати на всякі людські пявки. А коли одного дня пронеслася по Бориславі чутка, що коли один надзірець несправедливо зарахував якусь високу кару ріпникови, а касієр при виплаті хотів йому потрутити ту кару з платні, то ріпники підняли при кас великий крик і гамір, почали жадати перед себе надзірця, щоби виправдався, за що це таку кару наложив на їх товариша. Надзірець сховався десь, касієр жартом, щоби їх позбутися, сказав їм: „Ідіть шукайте його, а як знайдете, то приведіть його сюди за вухо!" Ріпники з оглушуючим криком кинулися на всі боки і по хвилі найшли надзірця, почали з ним шарпатися і таки силою справді за вуха притягли ойго до касієра, розуміється, привели потовченого, подряпаного і з понадриваними вухами. І хоч кількох ріпників за те арештовано й заперто в громадськім арешті, то прецінь між ріпниками та вість наробила великого розголосу і шуму, а на панів кинула чималий пострах.

(Дальше буде).

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВ. КАСІЄРА У. Н. СОЮЗУ

ЗА ВЕРЕСЕНЬ 1943 РОКУ

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	317.58	174.	57.35
2.	199.33	175.	239.08
3.	157.18	176.	194.70
4.	68.30	177.	158.01
5.	354.17	178.	180.81
6.	59.88	179.	275.83
7.	266.53	180.	80.73
8.	263.89	181.	115.44
9.	201.98	182.	219.63
10.	165.79	183.	70.22
11.	136.31	184.	20.12
12.	101.95	185.	111.08
13.	84.23	186.	51.12
15.	15.12	187.	43.12
16.	90.30	188.	56.97
17.	36.84	189.	6.82
18.	108.93	190.	41.56
19.	12.05	191.	160.94
20.	320.80	192.	166.10
21.	162.13	193.	80.72
22.	210.24	194.	45.29
23.	84.14	195.	48.60
24.	107.55	196.	52.04
25.	109.41	197.	33.17
26.	27.11	198.	38.88
27.	47.17	199.	37.96
28.	144.48	200.	276.83
29.	184.84	201.	52.74
30.	88.00	202.	41.17
31.	128.12	203.	63.26
32.	32.84	204.	1,671.76
33.	122.40	205.	21.38
34.	50.66	206.	581.97
36.	164.63	207.	65.47
37.	112.80	208.	32.24
38.	242.95	209.	67.24
39.	416.60	210.	77.19
40.	43.64	211.	233.87
41.	25.08	212.	66.27
42.	199.22	213.	308.90
43.	66.93	214.	31.15
44.	171.78	215.	39.57
45.	326.36	216.	26.97
46.	20.27	217.	478.49
47.	65.05	218.	240.60
48.	42.18	219.	430.56
49.	123.88	220.	163.82
50.	176.48	221.	671.61
51.	73.38	222.	36.40
52.	106.38	224.	53.21
53.	131.38	225.	14.41
55.	77.38	226.	72.33
56.	137.17	227.	45.75
57.	189.07	228.	85.20
58.	187.20	229.	167.72
59.	284.42	230.	291.20
60.	43.24	231.	51.65
61.	95.59	232.	71.55
62.	92.88	233.	41.02
63.	476.90	234.	192.16
64.	141.83	235.	143.99
65.	240.25	236.	184.69
66.	91.07	237.	258.43
67.	203.54	238.	480.26
68.	22.65	239.	441.31
69.	185.39	240.	108.00
70.	268.67	241.	81.61
71.	60.21	242.	151.02
72.	72.04	243.	141.06
73.	91.79	244.	23.66
74.	47.45	245.	155.33
75.	221.32	246.	89.41
76.	320.16	247.	292.47
77.	92.84	248.	88.07
78.	112.86	249.	39.30
79.	21.09	250.	13.49
80.	75.84	251.	257.00
81.	133.45	253.	120.79
83.	238.27	254.	137.65
84.	86.42	255.	57.31
85.	188.31	256.	71.85
86.	210.30	257.	34.37
87.	173.42	258.	35.46
89.	46.06	259.	263.27
90.	239.22	260.	91.68
91.	422.17	262.	95.86
92.	22.72	263.	56.48
93.	67.04	264.	107.46
94.	569.94	265.	167.32
95.	47.47	266.	122.71
96.	252.62	267.	112.80
97.	191.38	268.	143.35
98.	131.45	269.	24.70
99.	193.85	270.	319.98
100.	71.51	271.	107.19
101.	47.58	272.	10.21
102.	611.09	273.	12.65
103.	137.79	274.	252.09
104.	230.48	275.	112.58
105.	247.08	276.	331.74
106.	334.67	277.	304.06
107.	45.65	278.	31.41
108.	112.10	279.	22.70
109.	158.17	280.	196.17
110.	13.68	281.	97.78
111.	34.04	282.	13.24
112.	289.34	283.	166.81
113.	73.08	284.	106.21
114.	52.78	285.	16.60
115.	36.70	286.	74.16
116.	67.43	287.	39.07
117.	97.61	288.	295.84
118.	77.93	289.	44.29
119.	59.23	290.	94.98
120.	204.28	291.	146.15
121.	138.45	292.	610.47
122.	58.17	293.	91.80
123.	190.15	294.	48.52
124.	113.04	295.	202.37
125.	149.15	296.	342.79
126.	101.32	297.	19.51
127.	237.03	298.	148.30
128.	37.21	299.	70.16
129.	35.12	300.	147.59
130.	368.74	301.	165.36
131.	14.83	302.	13.07
132.	151.72	303.	92.75
133.	212.41	304.	75.57
134.	101.71	305.	122.87
135.	67.62	306.	48.08
136.	214.28	307.	54.32
137.	183.75	308.	103.88
138.	86.81	309.	39.67
139.	73.52	310.	148.57
140.	113.12	311.	18.83
141.	30.88	312.	110.12
142.	118.77	313.	15.00
143.	270.88	314.	31.65
144.	120.21	316.	370.11
145.	69.24	317.	100.49
146.	287.20	318.	139.79
147.	613.70	319.	131.82
148.	46.60	320.	146.84
149.	61.88	321.	91.90
150.	245.75	322.	83.51
151.	160.19	323.	82.32
152.	64.17	324.	221.99
153.	9.57	325.	577.18
154.	41.98	326.	102.37
155.	545.69	327.	38.80
156.	281.89	328.	24.47
157.	27.47	329.	38.27
158.	318.78	330.	309.19
159.	74.65	331.	100.16
160.	122.75	332.	87.87
161.	253.25	333.	261.36
162.	47.71	334.	330.37
163.	380.36	335.	58.40
164.	254.36	336.	243.96
165.	58.72	337.	18.63
166.	62.11	338.	293.80
167.	78.30	339.	127.86
168.	240.00	340.	22.36
169.	44.81	341.	270.16
170.	273.90	342.	187.63
171.	77.73	343.	110.37
172.	47.43	344.	91.49
173.	112.90	345.	108.95

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
346.	21.09	410.	16.97
347.	217.22	411.	46.46
349.	38.72	412.	28.56
350.	178.76	413.	78.31
351.	108.55	414.	79.11
352.	120.93	415.	24.76
353.	53.18	418.	41.04
354.	17.43	419.	4.44
355.	74.45	421.	63.68
356.	42.68	422.	60.78
357.	66.48	424.	16.00
358.	178.87	425.	4.42
360.	24.91	426.	36.12
361.	1,566.79	427.	196.79
362.	73.20	429.	24.22
363.	143.69	430.	13.26
364.	475.93	431.	17.65
365.	65.50	432.	1,448.15
366.	18.88	433.	56.49
367.	380.52	434.	28.74
368.	46.77	435.	53.28
369.	292.46	437.	20.99
370.	293.70	438.	31.06
371.	280.05	439.	240.50
372.	108.41	441.	309.34
373.	38.36	443.	19.48
374.	57.37	445.	261.25
375.	115.58	446.	84.75
376.	35.63	448.	87.47
377.	19.06	450.	18.52
378.	48.16	452.	32.11
370.	165.28	453.	50.37
380.	76.03	454.	37.50
381.	26.38	455.	17.73
383.	218.20	456.	46.24
384.	45.35	457.	89.60
385.	315.66	458.	177.67
386.	67.40	459.	17.23
387.	34.17	460.	8.73
388.	203.34	461.	30.55
389.	40.06	462.	22.30
390.	142.08	463.	22.48
391.	20.91	464.	37.03
392.	21.63	465.	46.99
393.	64.65	466.	43.56
395.	57.12	467.	8.38
396.	103.80	468.	11.54
400.	111.86	469.	162.31
401.	46.76	470.	11.84
402.	23.25	472.	62.52
403.	257.04	473.	254.98
404.	79.33	474.	13.56
405.	94.61	475.	24.23
406.	340.53	476.	146.54
407.	59.06	477.	224.74
408.	35.16	478.	84.72
409.	62.93		

Доплачено до вкладок за членів Згоди Братств з їх спеціяльного фонду ____ 305.69

З місячних вкладок від членів обезпечених в нових родах обезпечення ____ $62,683.72

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	28.92	221.	3.05
3.	2.42	225.	15.19
19.	1.58	230.	3.81
28.	12.03	234.	17.64
30.	9.53	237.	2.68
33.	7.91	243.	13.98
37.	16.20	245.	1.06
39.	27.09	257.	2.84
65.	14.02	262.	1.41
70.	3.80	268.	2.93
83.	2.86	274.	1.49
90.	11.51	275.	14.56
101.	2.84	276.	3.54
102.	4.06	277.	9.00
106.	7.23	278.	1.15
108.	4.72	284.	3.37
112.	4.96	286.	34.55
117.	4.46	292.	1.83
125.	2.66	298.	3.05
127.	5.65	305.	6.82
139.	2.35	316.	1.41
142.	8.40	321.	3.73
143.	10.49	328.	2.01
147.	23.75	334.	2.28
151.	6.28	335.	5.31
161.	1.92	336.	6.35
170.	4.94	342.	13.74
181.	1.57	349.	5.24
185.	6.68	358.	1.62
189.	3.49	361.	2.48
194.	81	367.	3.51
206.	3.96	370.	6.26
209.	2.62	371.	1.30
216.	13.18	384.	28.93
217.	2.74	388.	15.42

З місячних вкладок від членів обезпечених у старім роді обезпечення ____ $ 505.09

Разом з місячних вкладок від членів	$63,188.81
Відсотки від бондів	16,195.75
Відсотки від моргеджів	5,896.42
Відсотки від членських позичок	263.31
Чинш від реальностей	13,404.50
Заробок на сплачених бондах	228.75
Надвишка при виміні канадійської валюти	8.22
Прихід друкарні і книгарні У. Н. Союзу	5,136.49
Зворот з молодечого департаменту за лікарів	6.00
Продаж платничих книжечок	50
Перенос резерви за переписаних дітей з молодечого департаменту до дорослих членів У. Н. С.	741.30
Сплати моргеджів	9,738.77
Сплати бондів	30,336.25
Сплати членських позичок	3,212.12
Продаж книжок в книгарні У. Н. Союзу	288.11
Разом	$148,645.30

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

в. 6	Фридрик Анна	$ 750.00
в. 38	Намісняк Іван	1,000.00
в. 57	Дзямба Дмитро	83.59
в. 57	Дзямба Дмитро	142.99
в. 63	Тепла Розалія	1,000.00
в. 76	Данилик Йосиф	1,000.00
в. 85	Латанишин Яків	1,000.00
в. 96	Лесик Анна	500.00
в. 98	Земба Іван	1,000.00
в. 99	Німий Микола	1,000.00
в. 99	Ковалищин Микита	1,000.00
в. 140	Качмар Петро	1,000.00
в. 147	Турчин Павло	1,000.00
в. 161	Стефанович Андрій	1,000.00
в. 193	Козловський Віктор	750.00
в. 204	Тураш Ілія	500.00
в. 217	Пилипів Іван	1,000.00
в. 230	Біжик Катерина	666.66
в. 268	Андріїв Михайло	1,000.00
в. 310	Олексин Теодор	1,000.00
в. 347	Бартон Йосиф	864.64
в. 380	Березюк Григорій	150.00
в. 476	Марцінюк Михайло	1,000.00

Інші виплати посмертного фонду:

Грошеві звороти	500.38
Втрата на бондах	62.55
Відсотки на закуплених бондах	83.77

Виплати сирітського фонду по бл. п.:

в. 78	Старжецький Семен	88.39
в. 257	Гринько Катерина	176.63
в. 273	Хребор Анна	318.00

Запомоги з запомогового фонду:

в. 1	Ковальчук Константин	30.00
в. 2	Карляк Евфрозина	25.00
в. 7	Кріль Антін	30.00
в. 29	Коваль Михайло	35.00
в. 50	Саляк Анна	25.00
в. 70	Боднарчук Іван	35.00
в. 72	Курах Іван	30.00
в. 76	Заверуха Марія	25.00
в. 78	Хоровська Марія	25.00
в. 78	Бордун Семен	35.00
в. 85	Костюк Онуфрей	25.00
в. 86	Хміль Василь	35.00
в. 90	Чередарчук Катерина	25.00
в. 100	Чубатий Михайло	25.00
в. 102	Будованець Михайло	35.00
в. 102	Катинський Антін	35.00
в. 106	Чергавий Іван	25.00
в. 113	Метришак Павло	35.00
в. 120	Кучан Михайло	35.00
в. 123	Гусениця Григорій	25.00
в. 125	Піндак Анна	25.00
в. 130	Бас Тома	35.00
в. 133	Прихода Стефан	35.00
в. 144	Федицький Михайло	25.00
в. 147	Келичава Юлія	25.00
в. 162	Майбук Ярмило	35.00
в. 168	Раб Агафія	25.00
в. 172	Кучинський Павло	30.00
в. 204	Сахман Филип	35.00
в. 208	Драган Дмитро	25.00
в. 219	Сінгалевич Филип	25.00
в. 229	Ковалський Йосиф	25.00
в. 229	Гулька Катерина	25.00
в. 237	Крика Теодор	35.00
в. 241	Балюк Марія	25.00
в. 255	Шевчик Михайло	30.00
в. 255	Ковальчак Гриць	25.00
а. 283	Зобків Катерина	25.00
в. 296	Карсон Марія	25.00
в. 325	Скіцко Дмитро	25.00
в. 326	Колодій Теодор	35.00
в. 339	Палко Агафія	25.00
в. 342	Коза Яків	35.00
в. 346	Мандзяк Вілям	35.00
в. 365	Кашіцький Іван	25.00
в. 375	Рудольф Павлина	25.00
в. 301	Медзяк Дмитро	50.00
в. 469	Партика Іван	25.00

Виплати адміністраційного фонду:

Виплати друкарні і книгарні У. Н. Союзу	5.480.75
Свобода за орган	3,595.00
Нагороди за нових членів	1,997.04
Платня головного уряду	900.00
Кошти подорожі і репрезентації	677.28
Чинш за офіси У. Н. С.	625.00
Платня помічних сил	400.43
Свобода за праці і друки	200.39
За праці для ювилейної книги	200.00
Лікарі за нових членів	145.50
Видатки канцелярійні на пошту	100.00
Оголошення	100.00
Канцелярійні прибори	92.00
Фотографічні знимки членських аплікацій	36.46
Телефон	32.95
Асекураційні департаменти за дозволи (лайсенси)	31.67
Спортова акція	15.00
Річна вкладка до централі запомогових організацій	10.00
Податок за відділових урядників	8.16
Оправа місячних книг	6.00
Печатка для нового відділу	5.50
Податок за канадійські чеки	7.56
Вода	5.00

Виплати з фонду Згоди Братств:

Доплачено до вкладок за членів Згоди Братств з їх спеціяльного фонду	305.69

Виплати з народного фонду:

Заплачено за працю Essay on Ukrainian Literature	200.00

Інші виплати:

Податок, вода, паливо, світло і інші виплати на реальностях	5,480.75

Інвестиції готівки:

Інвестовано в бондах	265,615.00
Позички членам	376.68
Разом	$307,039.29

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ:

Готівка з кінцем серпня 1943. року остала	$601,692.71
Прихід за вересень	148,645.30
Разом	$750,338.01
Розхід за вересень	307,039.29
Готівка з кінцем вересня 1943. року остає	$443,298.72

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 443,298.72
Моргеджі	972,581.30
Бонди	3,753,951.84
Реальности	956.024.27
Позички членам	527,220.76
Друкарня і книгарня	10,191.92
Ноти (верслі)	300.00
Разом	$6,663,568.81

Стан довжний:

Посмертний фонд нових родів обезпечення	$5,969,337.49
Посмертний фонд старого роду обезпечення	74,518.25
Адміністраційний фонд	197,626.95
Резервовий фонд	13,095.40
Запомоговий фонд	93,464.74
Народний фонд	15,926.22
Фонд Згоди Братств	32,112.59
Contingent Fund for protection of Inv. & Mort.	156,607.90
Конвенційний фонд	23,417.20
Сирітський фонд	87,462.07
Разом	$6,663,568.81

М. Мурашко, гол. предс.
Р. Слободян, гол. касієр.

ПРАЦЮВАТИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЦЕ, В ПЕРШІЙ МІРІ, ПРИЄДНУВАННЯ ДО НЬОГО ЯКНАЙБІЛЬШЕ НОВИХ ЧЛЕНІВ.

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	7.20	112.	6.73	225.	2.70	336.	6.08
2.	6.97	113.	4.28	227.	90	338.	12.60
3.	2.95	114.	70	228.	2.70	339.	3.85
4.	1.80	115.	25	229.	7.20	341.	20.25
5.	8.55	116.	8.10	230.	14.62	342.	5.13
6.	3.60	117.	90	231.	68	343.	2.25
7.	18.45	118.	2.70	232.	3.40	344.	3.38
8.	9.23	119.	1.35	233.	5.18	345.	5.18
9.	11.25	120.	4.95	234.	7.20	346.	45
10.	1.58	121.	10.13	235.	9.68	347.	10.80
11.	10.60	122.	2.25	236.	6.75	348.	10.33
12.	68	123.	3.40	237.	10.80	349.	2.70
13.	6.40	124.	5.18	238.	43.95	350.	4.93
15.	1.43	125.	10.80	239.	32.18	351.	2.95
16.	3.85	126.	5.18	240.	7.20	352.	6.75
17.	7.23	127.	8.33	241.	90	353.	3.38
18.	90	128.	1.35	242.	14.40	355.	1.80
20.	6.30	130.	23.00	243.	3.83	356.	1.35
21.	7.20	132.	2.05	244.	68	357.	1.15
22.	7.70	133.	1.60	245.	2.93	358.	9.93
23.	2.03	135.	3.60	246.	25	361.	102.82
24.	4.28	136.	11.48	247.	9.00	362.	5.40
25.	28.15	137.	8.78	248.	9.23	363.	6.98
26.	2.70	138.	3.85	250.	1.35	364.	10.35
27.	23	139.	1.80	251.	9.00	365.	9.23
28.	6.75	140.	4.35	253.	4.30	366.	2.25
29.	6.30	141.	90	254.	8.55	367.	6.75
30.	7.42	142.	11.25	255.	4.30	368.	1.50
31.	2.70	143.	5.85	256.	3.15	369.	11.95
33.	9.45	144.	5.38	257.	68	370.	2.48
34.	3.15	145.	4.95	258.	2.25	371.	14.60
36.	11.70	146.	2.70	259.	8.10	372.	2.93
38.	7.45	147.	25.88	260.	18.45	373.	2.25
39.	20.18	148.	3.15	262.	3.82	374.	68
40.	90	149.	3.15	263.	68	375.	7.43
41.	1.58	150.	25.90	265.	2.93	376.	1.35
42.	5.46	151.	7.88	266.	12.83	377.	45
43.	2.70	154.	70	267.	1.13	378.	2.70
44.	4.73	155.	7.65	268.	4.73	379.	6.53
45.	12.37	156.	10.15	269.	90	380.	6.75
46.	45	157.	68	270.	7.43	381.	1.35
47.	2.48	158.	10.13	271.	5.20	383.	13.95
48.	5.40	159.	4.05	272.	1.80	384.	2.70
50.	7.65	160.	3.83	273.	2.70	385.	7.65
51.	2.03	161.	4.50	274.	13.73	386.	3.15
52.	10.15	162.	68	275.	63	387.	25
53.	3.15	163.	2.48	276.	10.35	388.	9.22
55.	4.95	164.	37.80	277.	20.70	389.	2.25
56.	6.75	165.	7.20	278.	1.13	390.	15.55
57.	13.25	166.	1.00	279.	1.58	392.	45
58.	3.82	167.	6.98	280.	7.90	395.	6.08
59.	5.85	168.	2.25	281.	26.55	396.	1.58
60.	1.13	169.	1.13	282.	2.25	400.	9.70
61.	5.63	170.	20.25	283.	7.90	401.	2.02
62.	1.80	171.	10.58	284.	2.25	402.	1.35
63.	22.50	172.	7.20	286.	90	403.	2.70
64.	6.98	173.	3.15	287.	2.48	404.	2.25
65.	9.50	174.	2.48	288.	7.43	405.	90
66.	3.60	175.	8.10	289.	3.60	406.	25.65
67.	4.05	176.	9.00	290.	68	407.	1.80
69.	1.35	177.	3.60	291.	9.45	408.	1.50
70.	3.15	178.	4.75	292.	31.95	409.	2.70
71.	2.03	179.	4.73	293.	7.65	410.	1.35
72.	1.58	180.	9.45	294.	1.12	411.	50
73.	3.15	181.	25	295.	5.63	413.	4.72
74.	5.33	182.	2.93	296.	16.45	414.	12.60
75.	6.10	183.	90	297.	68	415.	5.40
76.	10.57	185.	6.08	298.	68	418.	3.85
77.	3.38	186.	6.75	299.	6.63	421.	4.05
78.	7.86	187.	45	300.	3.60	422.	13.95
79.	1.13	188.	5.18	301.	3.29	424.	1.35
80.	2.03	191.	6.75	302.	68	426.	1.35
81.	2.70	192.	9.87	303.	6.75	427.	11.25
83.	5.20	193.	2.30	304.	7.00	429.	4.95
84.	7.75	196.	2.70	305.	4.73	430.	1.44
85.	17.55	198.	40	306.	90	431.	67
86.	5.63	199.	90	308.	8.60	432.	111.16
87.	7.20	200.	17.10	309.	90	433.	1.13
89.	1.13	201.	3.60	310.	2.09	434.	3.60
90.	12.15	202.	2.70	311.	1.15	437.	1.58
91.	14.20	204.	131.40	312.	2.75	438.	5.00
92.	2.25	205.	2.70	313.	1.90	439.	36.30
93.	5.40	206.	17.70	314.	50	443.	3.60
94.	14.62	207.	2.28	316.	13.73	446.	8.55
95.	2.50	208.	45	317.	4.50	448.	1.35
96.	9.90	209.	68	318.	4.28	450.	3.60
97.	9.90	210.	1.13	319.	9.00	452.	3.60
98.	8.10	211.	7.20	320.	5.85	453.	55
99.	3.60	212.	4.05	321.	5.40	454.	90
100.	2.50	213.	7.65	323.	5.65	455.	2.25
102.	13.05	214.	68	324.	4.73	456.	9.23
103.	1.80	217.	17.77	325.	4.73	357.	3.10
104.	90	218.	3.60	326.	2.93	458.	6.10
105.	4.05	219.	19.80	327.	1.58	459.	2.70
106.	4.50	220.	7.65	328.	45	460.	90
107.	1.65	221.	36.23	329.	25	461.	2.73
108.	90	222.	2.47	330.	6.75	462.	2.93
109.	6.98	224.	4.05	331.	3.85	463.	1.35
				332.	5.40	464.	4.95
				333.	11.01	466.	90
				334.	10.86		
				335.	3.38		

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
467.	1.80	474.	90
468.	5.40	475.	1.58
469.	14.18	476.	2.70
470.	4.50	477.	1.13
473.	15.75	478.	2.02

З місячних вкладок від членів обезпечених в клясах 1, 2 і 3 ____ $2,759.87

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
3.	1.54	215.	2.10
5.	2.51	217.	10.78
7.	2.60	218.	10.50
8.	3.97	219.	13.81
11.	8.06	221.	3.51
15.	5.53	226.	3.72
17.	5.46	227.	2.71
19.	2.39	229.	1.69
20.	77	230.	52.08
28.	3.91	233.	2.14
29.	9.04	234.	2.34
34.	2.39	235.	98
38.	4.30	236.	7.60
39.	10.02	237.	11.00
44.	17.38	238.	29.90
45.	13.31	239.	1.57
47.	2.69	240.	2.79
48.	3.81	241.	24.68
51.	3.90	243.	3.29
52.	1.07	244.	1.57
56.	5.71	245.	26.21
57.	4.70	247.	93
58.	23.66	248.	2.33
59.	31.65	255.	2.10
60.	77	256.	1.96
63.	21.14	259.	1.96
64.	1.76	260.	4.36
65.	5.58	264.	7.07
70.	3.83	265.	1.87
71.	98	266.	23.07
72.	1.04	268.	45.79
77.	1.97	270.	25.45
78.	59	274.	5.09
83.	8.27	275.	2.10
84.	12.65	276.	2.02
85.	8.85	281.	5.62
86.	12.34	283.	3.28
89.	19.35	288.	1.90
94.	29.36	289.	7.44
96.	17.38	290.	77
98.	1.06	292.	15.55
99.	4.60	293.	11.53
102.	13.42	296.	7.91
103.	4.88	309.	77
105.	1.54	310.	55.95
109.	2.72	313.	4.55
112.	14.54	316.	9.64
115.	4.10	317.	3.10
119.	8.99	318.	21.82
120.	88	319.	1.09
126.	2.10	321.	15.91
127.	2.31	322.	1.54
128.	22.94	324.	5.42
130.	3.40	325.	28.68
137.	2.00	329.	4.95
138.	1.86	330.	16.69
142.	1.06	331.	2.00
144.	4.97	334.	20.84
145.	6.91	336.	33.96
147.	77	338.	2.65
149.	2.31	339.	4.26
150.	56.80	341.	35.78
151.	1.54	343.	4.87
152.	20.60	344.	1.54
153.	82	347.	19.80
158.	15.29	348.	47.42
161.	7.22	351.	45
163.	23.38	358.	39.84
164.	4.49	361.	54.01
165.	77	364.	77
167.	1.86	365.	53
170.	1.89	367.	1.86
171.	4.00	368.	4.90
174.	4.12	369.	4.22
177.	18.63	370.	3.22
179.	24.68	371.	2.93
180.	5.28	372.	2.64
182.	4.79	374.	3.75
183.	5.30	375.	2.63
191.	3.72	378.	3.58
192.	1.88	379.	77
194.	2.00	380.	10.70
196.	3.72	383.	36.70
200.	92.82	386.	9.50
202.	1.15	388.	3.67
204.	92.80	390.	6.99
206.	12.26	391.	3.00
210.	1.04	393.	7.06
211.	4.20	396.	6.81
213.	4.73	400.	3.68

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
401.	2.90	453.	50.32
402.	96	454.	1.07
403.	79	456.	3.86
413.	1.57	457.	3.51
414.	9.18	458.	45.52
418.	5.44	459.	2.18
421.	21.82	461.	6.65
427.	36.48	462.	3.36
431.	3.45	465.	17.56
432.	207.54	466.	5.81
433.	5.96	468.	5.61
438.	3.19	469.	7.55
439.	10.69	473.	72.12
441.	90.62	474.	98
445.	46.70	476.	4.83
446.	7.59	478.	37.36
452.	4.00		

З місячних вкладок від членів обезпечених в клясах 4 і 5 ____ $2,525.05

Разом з місячних вкладок від членів	$5,284.92
Відсотки від бондів	1,457.50
Відсотки від моргеджів	424.35
Чинш від реальностей	973.00
Сплати моргеджів	1,409.53
Разом	$9,549.30

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

в. 261	Смереський Стефан	$ 500.00
в. 379	Стефанишин Еленора	400.00

Інші виплати посмертного фонду:

Перенос резерви за переписаних членів до інших кляс обезпечення	643.52
Грошеві звороти	44.17
Податок, вода, паливо, світло і інші виплати на реальностях	186.36

Виплати адміністраційного фонду:

Свобода за Ukrainian Weekly	600.00
Платня помічних сил	590.85
Нагороди за нових членів	320.50
Перенос резерви за переписаних членів до інших кляс обезпечення	97.78
Свобода за праці і друки	78.80
Видатки канцелир. на пошту	25.00
Лікарі за нових членів	7.00

Інвестиції готівки:

Інвестовано в бондах	10,000.00
Разом	$13,493.98

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ:

Готівка з кінцем серпня 1943. року остала	$76,244.86
Прихід за вересень	9,549.30
Разом	$85,794.16
Розхід за вересень	13,493.98
Готівка з кінцем вересня 1943. року остається	$72,300.18

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 72,300.18
Моргеджі	113,523.99
Бонди	313,967.43
Реальности	52,640.00
Позички членам	175.00
Разом	$552,606.60

Стан довжний:

Посмертний фонд	$476,815.11
Адміністраційний бонд	75,791.49
Разом	$552,606.60

М. Мурашко, гол. предс.
Р. Слободян, гол. касієр.

Джованні Бокачо.

Вірний слуга

Жив раз у Парижі один фльорентійський шляхтич. Він збіднів і занявся торговлею. Торговля так гарно пішла йому, що доробився великого маєтку. Мав він жінку й одного сина, Льодовіка. Батько не хотів, щоби син учився на купця, тому Льодовіко, разом із іншими молодими шляхтичами став пажем короля Франції. На дворі він навчився неодного доброго. Раз Льодовіко був у товаристві шляхтичів, які щойно вернулися від Божого Гробу. Вони говорили про гарних жінок Франції, Анґлії та інших країн. Один із молодих людей, що були в цьому товаристві, довго мовчки прислухувався балачці. Вкінці сказав, що він бачив багато красунь, одначе ніодна з них не могла рівнятися з Беатріче, жінкою Еґана Ґалюці з Больонії. Всі його товариші, що бачили больонську красуню, потвердили його слова.

Льодовіко, що ще ніколи в житті не кохався, дуже забажав побачити цю прегарну Беатріче. Думка про неї не кидала його. Вкінці юнак постановив поїхати до Больонії, щоби зазнайомитися з красунею. Колиж вона йому сподобається, поселиться в цьому місті. Льодовіко сказав батькові, що хоче поклонитися Божому Гробові та з великим трудом випросив у батька згоду, щоби пустив його. Під іменем Анікіно юнак приїхав у Больонію та завдяки щасливому припадкові вже на другий день побачив Беатріче підчас свята. Вона здалася йому ще гарнішою, ніж він уявляв її собі. Юнак дуже залюбився в красуні та сказав собі, що не кине Больонії, поки не сповниться його воля. Довго роздумував над способами, якби то здійснити свою мрію, вкінці постановив поступити на службу до чоловіка тієї красуні. Чоловік її мав багато прислуги. І Льодовіко продав усі свої коні, слуг відправив і сказав їм, аби вони вдавали, нібито вони його не знають. Потім Льодовіко прикликав господаря гостинниці, в якій жив і сказав йому, що радо пішов би на службу до якогонебудь знатного пана.

— Я гадаю, ти міг би найнятися в одного з тутешніх шляхтичів, Еґана — сказав господар гостинниці — він має багато прислуги, самих гарних молодих людей, з гарними манерами. Ти повинен би сподобатися йому. Я поговорю з ним про тебе.

Господар сповнив обіцянку й зараз привів Анікіна до Еґана. Справив тим юнакові велику радість. Анікіно жив в Еґановому домі. Міг усе бачити красуню Беатріче, а так вірно служив Еґанові, що той привик до нього, все та в усьому радився його, поручав йому не лише свої справи, а також справи своїх знайомих. Раз Еґано вибрався на лови на чаплі. Беатріче прикликала Анікіно, що остався був дома, щоби грав із нею в шахи. Вона ще навіть і не знала, що Анікіно любить її. Та їй подобалася гарна поведінка. Щоби зробити красуні приємність, Анікіно нарочно програв кілька партій. Молода жінка зраділа. Беатрічині слуги вийшли. Нараз Анікіно тяжко зітхнув.

— Щ з тобою, Анікіно? — спиталася Беатріче. — Тобі сумно, що я все виграю?

— Ні, пані, — відповів він — інша, багато поважніша, причина каже мені зітхати.

— Кои ти мене любиш, то скажеш, що так смутить тебе — сказала красуня.

Коли Анікіно почув слова „коли ти мене любиш" із уст жінки, яку любив над усе в світі, зітхнув іще важче. Беатріче знову стала допитуватися його, щоби сказав, чому так глибоко зітхає.

— Пані, — відповів Анікіно — коли я скажу вам усю правду, то ви розсердитеся тай ще розповісьте мою тайну комунебудь іншому.

— Обіцяю тобі, що не розсерджуся, — сказала Беатріче — тай нікому не повторю твоїх слів.

— Коли ви вже, пані, даєте мені таку обіцянку, — сказав на це Анікіно — то я вам до всього признаюся.

І дуже схвильований, ледви здержуючи сльози, що готові були виступити на очах, юнак розповів Беатріче, що він за один, як і де чув, як люди говорили про її красу, як закохався в ній, як і чому вступив на службу до її чоловіка. Вкінці він покірно просив, щоби змилосердилася над ним, а коли вже не схоче вщасливити його, щоби бодай позволила йому і далі любити її в тайні. О, чудодійна сило больонської горячої крови, ти даєш у таких випадках щастя залюбленим. Ніколи не була ти невблагана на зітхання та сльози залюблених! Завдяки тобі ніколи серце не було глухе на такі просьби! Ти все сповняла бажання залюблених! Колиб я хотів по заслузі вихваляти тебе, я мусів би робити це в безконечність!

Доки Анікіно говорив, Беатріче не спускала з нього очей. Красуня зовсім повірила юнакові. Його оповідання та просьби так схвилювали її, що вона стала глибоко віддихати а вкінці сказала:

— Любий Анікіно, не трать відваги! Досі ні просьби ні дарунки ні обіцянки різних лицарів і шляхтичів, що старалися здобути моє кохання (а їх було багато) не могли вчинити того, аби я покохала когонебудь із них. А ти за короткий час завоював моє серце своїм оповіданням і тепер я більше належу до тебе, ніж собі самій. Ти гідний мого кохання. Я тобі даю його. Опівночі прийди до мене, я не замкну дверей. Ось тобі цілунок як завдаток будучого.

Красуня обняла Анікіна й

(Докінчення на стороні 6-тій.)

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВ. СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗУ

ЗА ВЕРЕСЕНЬ 1943 РОКУ

НОВІ ЧЛЕНИ.

В. 5. Ґонська Стелля, Петрина Марія, Білінська Маланія.
В. 29. Яхван Марія.
В. 36. Теньґа Софія.
В. 39. Луковська Анна, Кудлик Олена.
В. 42. Припхан Михайло мол., Федорів Зофія.
В. 47. Вихот Анна, Явній Дмитро.
В. 58. Гумуницький Стефан.
В. 63. Войчик Тілій.
В. 70. Ланон Роман.
В. 74. Столиця Василь.
В. 75. Присташ Дженета, Лівіцький Антін.
В. 78. Вдовяк Антонина.
В. 83. Телетник Михайло.
В. 85. Латанишин Стефан.
В. 94. Кордупель Марія, Кордупель Василь, Ґруден Вілям, Бабій Ольга.
В. 97. Сметана Дорота.
В. 98. Дикій Станислав, Земба Елизавета Р.
В. 106. Камінська Анна.
В. 117. Васильків Павлина.
В. 120. Семенчук Володимира, Рефт Ольга.
В. 127. Жук Анна, Жук Іван, Коваль Михайло, Коваль Розалія.
В. 130. Лій Рой Франко.
В. 133. Мотуз Маріянна О.
В. 139. Капустяник Зофія.
В. 143. Озійовська Павлина.
В. 145. Лаврук Ольга.
В. 146. Фурґаль Василь.
В. 149. Домбровська Стефанія.
В. 163. Дмитрик Іван, Романський Вілям.
В. 165. Івасюк Франко Д., Пелехатій Іван.
В. 170. Новак Юрій.
В. 188. Цмайло Володимир.
В. 200. Лакуста Володимир.
В. 203. Чмир Андрій, Чмир Евген Андрій.
В. 204. Дубляник Анна, Перчишин Никола, Мироник Дженета.
В. 205. Васильковський Антін.
В. 215. Ґалатіо Стефан, Андрувс Кармен.
В. 219. Климців Ольга.
В. 221. Сипко Володимир, Мищук Катерина, Кулич Михайло ст., Сипко Ольга, Прокопенко Ольга, Миханцьо Павлина, Барабаш Ольга, Барабаш Катерина, Барабаш Іван Генрій.
В. 236. Баль Петро.
В. 238. Попович Михайло.
В. 242. Тиньо Ольга.
В. 260. Улан Йосиф, Барилська Меланія Цецеля.
В. 265. Мартинич Михайло.
В. 271. Рущак Ольга, Гафич Катерина, Рущак Анна, Цуцик Никола, Гриців Іван.
В. 280. Ґовка Данило.
В. 314. Стец Гаврило.
В. 318. Саюк Стефан.
В. 319. Клап Олена.
В. 334. Дмитрів Елсій.
В. 341. Сірій Стефан.
В. 361. Виницька Анна, Стриковська Ольга, Прончак Олена, Пукала Іван, Гоцяк Катерина, Бойко Олекса, Лакомський Гаврило, Дроздовська Катерина, Бойко Полій, Назаркевич Петро, Мелимука Марія, Площанський Петро, Зарецька Марія, Зарецький Іван.
В. 364. Проців Павлина.
В. 372. Фіноціо Ольга.
В. 385. Віценто Петро.
В. 386. Кучмак Росел.
В. 388. Лашек Розалія, Лашек Володимир, Косик Вілям.
В. 393. Горбай Михайло.
В. 413. Хорушій Павлина.
В. 418. Енглот Андрій.
В. 427. Яворська Віра, Пилипчук Михайло, Шпак Марія.
В. 432. Лущак Олесь, Вущений Марія, Забовський Стефан, Чайка Данило, Польний Іван, Гричаник Никола, Гумницький Никола, Чайка Ксеня, Ліско Стефанія, Забовська Анна, Демницька Анна.
В. 439. Мазурок Андрій.
В. 441. Костенюк Мідорія, Жуковський Никола, Муґдяк Григорій, Куж Юрій, Ґуловатій Михайло.
В. 445. Татарчук Анеля, Обуховський Маріян, Вожний Олекса, Татарчук Мічел, Островерха Омелян, Шклянка Павло.
В. 453. Ґонта Корнел, Ґалиш Марія, Воробець Дженій.
В. 456. Ґулас Катерина, Пащин Катерина.
В. 476. Чорній Антоня Лувійза.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ НАНОВО.

В. 22. Каціопо Стефанія.
В. 25. Прилуцький Михайло.*
В. 29. Фундига Лаврентій.
В. 72. Здарко Антін.*
В. 74. Олач Ґеноефа.
В. 78. Вавращко Антін.
В. 130. Пузик Дмитро.*
В. 135. о. Ковальський Онуфрій.
В. 204. Нелько Іван.
В. 218. Ліпка Іван.*
В. 219. Гришканич Василь, Коця Станислав.
В. 229. Волський Генрик.
В. 251. Полевчак Василь.*
В. 296. Волошинович Григорій.*
В. 304. Барна Михайло, Ґрубяк Андрій, Вернеївська Марія, Вернеївський Семен.
В. 329. Чепелська Олена, Вайтович Анна, Вайтович Ольга.
В. 334. Сеник Марія, Сеник Василь.
В. 385. Скрипець Павлина.
В. 389. Дацишин Іван.*
В. 432. Струк Стефан.*
В. 439. Шарик Михайло,* Шарик Емілія, Вайда Анна.
В. 456. Бакала Никола.*

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ.

В. 76. Фриндак Юрій, Фриндак Катерина.
В. 91. Іваночко Франко.
В. 94. Стефунко Василь.
В. 136. Кравчишин Ева.
В. 163. Драгущак Марія.
В. 213. Сохан Анна.
В. 314. Паращук Павло,* Пароська Марія, Паращук Анна, Паращук Данило.
В. 339. Мацько Онусканич Анна, Максимик Іван,* Онусканич Зофія, Онусканич Іван.
В. 361. Белан Олександра.
В. 406. Сухарик Іван.*
В. 432. Вайда Анна.
В. 445. Бакала Никола.*
В. 462. Шарик Емілія, Шарик Михайло.*
В. 464. Хмара Василь.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ІНШИХ КЛЯС.

В. 137. Яворська Марія.
В. 243. Борщ Олекса.*
В. 445. Кучер Маріян.*

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ.

В. 5. Швед Павло,* Швед Петро.*
В. 39. Реваковський Іван.*
В. 40. Пеленський Іван.
В. 42. Маїк Марія.
В. 76. Лисак Богдан.*
В. 84. Лихач Ґералд,* Ґайда Никола, Ґайда Олена.
В. 94. Паранюк Вілям, Данелюк Катерина, Ґач Василь.
В. 106. Атаманец Дмитро.
В. 117. Семеник Дмитро.
В. 127. Плахта Стефан.*
В. 135. Ґлушко Дмитро.*
В. 159. Дякун Федор, Стахун Марія, Господарик Франко П.,* Господарик Катерина.
В. 183. Васіленько Семен.
В. 186. Мельник Павло.*
В. 192. Канарек Генрій.*
В. 225. Драб Елизавета.
В. 242. Пука Михайло,* Сохіна Йосиф. Стопій Гарій,* Стопій Анна, Дориш Іван.*
В. 247. Процак Василь.*
В. 284. Букстон Алфред.*
В. 293. Федишин Петро.*
В. 313. Полик Юрій.*
В. 319. Дмитро Михайло.*
В. 331. Ільків Юлія, Мосійчук Стефан.
В. 341. Дрозд Дмитро.
В. 342. Познанська Катерина, Максимович Марія.
В. 358. Кедьо Анна, Кедьо Стефан.
В. 365. Камінська Марія, Цибрінська Антонина, Камінська Магдалина, Камінський Никола, Сабрінський Іван.*
В. 427. Грицак Емілія, Люґовий Джійна.
В. 432. Боднар Никола,* Саган Михайло, Волькович Омелян.*
В. 435. Мороз Юлія.
В. 441. Романович Стефан,* Угрин Методій Михайло.
В. 445. Сітка Павло,* Процишин Анеля.
В. 457. Кубіська Олена.
В. 469. Войтович Іван.

ЧЛЕНИ, ЩО ВІДІЙШЛИ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ.

В. 9. Драгущак Марія.
В. 125. Соцінець Ева.
В. 163. Сенів Анна.
В. 204. Харамбура Іван.
В. 439. Шарик Михайло,* Серотюк Володимир, Хмара Вілям, Шарик Емілія, Вайда Анна.
В. 456. Бакала Никола.*

ЧЛЕНИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ДО ІНШИХ КЛЯС:

В. 137. Яворська Марія.
В. 243. Борщ Олекса.*
В. 445. Кучер Маріян.*

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ НА БЕЗПЛАТНЕ ПРОДОВЖЕННЯ:

В. 204. Осадчук Михайло.

ЧЛЕНИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ЗО ЗВОРОТОМ У ГОТІВЦІ

В. 2. Хомяк Іван.
В. 5. Дженсен Анна.
В. 9. Драгущак Михайло.*
В. 64. Ганьошин Ольга, Ганошин Ґеноефа.
В. 127. Яблонська Зофія.
В. 151. Кароль Перла.
В. 163. Ольшевська Марія.
В. 291. Медвідь Марія.
В. 361. Царук Катерина.
В. 369. Зель Анна.
В. 390. Матьока Олена.

ПОМЕРЛІ ЧЛЕНИ.

В. 1. Янкович Данило.
В. 4. Гупчик Никола.
В. 6. Фридрик Анна.
В. 63. Тепла Розалія.
В. 73. Костів Никола.
В. 76. Данилин Йосиф.
В. 96. Лесик Анна.
В. 98. Земба Іван.
В. 99. Ковалишин Микита.
В. 104. Мисак Грогорій.
В. 105. Палко Теодор.
В. 121. Яворський Михайло.
В. 135. Сопер Михайло.
В. 140. Качмар Петро.
В. 147. Турчин Павло, Худик Никола.
В. 161. Стефанович Андрій.
В. 204. Тураш Ілько.
В. 217. Пилипів Іван.
В. 230. Біжик Катерина.
В. 242. Найдух Семен.
В. 255. Берестецький Михайло.
В. 301. Кучер Лука.
В. 365. Загібайло Олекса.
В. 385. Волович Никола, Пиримибійда Йосиф.
В. 476. Марцінюк Михайло.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком вересня 1943 року було в У. Н. Союзі повнолітних членів	31.342
В місяці вересні 1943 р. принято нових	140
В місяці вересні 1943 р. принято наново	37
В місяці вересні 1943 р. принято з переступними листами	22
В місяці вересні 1943 р. принято з інших кляс обезпечення	3
В місяці вересні 1943 р. принято зо старого роду обезпеч.	—
Разом	31,544
В місяці вересні 1943 р. суспендовано	66
В місяці вересні 1943 р. відійшли з переступними листами	10
В місяці вересні 1943 р. відійшли до інших кляс	3
В місяці вересні 1943 р. відійшли до нового роду обезпеч.	—
В місяці вересні 1943 р. відійли зо зворотом у готівці	12
В місяці вересні 1943 р. відійшли на безплатне продовж.	1
В місяці вересні 1943 р. відійшли на виплачене обезпеч.	—
В місяці вересні 1943 померли	27
Разом	119
З кінцем місяця вересня 1943 р. в У. Н. Союзі було дорослих членів	31,425

ЗІСТАВЛЕННЯ ЗГІДНО З КЛЯСАМИ І СУМАМИ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

СТАРИЙ РІД:

В клясі А.	на $ 250	5
В клясі А.А.	на $ 500	95
В клясі В.	на $ 750	16
В клясі С.	на $1000	194
В клясі В.В.	на $1500	7
В клясі С.С.	на $2000	2

НОВІ РОДИ:

Обезпечення платне по смерти з вкладками до 70 року життя.

В клясі О- 500	на $ 500	472
В клясі О-1000	на $1000	318
В клясі О-1500	на $1500	6
В клясі О-2000	на $2000	2

Обезпечення платне по смерти з вкладками протягом 20 літ.

В клясі Р- 500	на $ 500	3,925
В клясі Р-1000	на $1000	2,166
В клясі Р-1500	на $1500	20
В клясі Р-2000	на $2000	12
В клясі Р-2500	на $2500	1
В клясі Р-3000	на $3000	2

Обезпечення платне за життя з вкладками протягом 20 літ. (Ендавмент).

В клясі Е- 500	на $ 500	2,499
В клясі Е-1000	на $1000	922
В клясі Е-1500	на $1500	16
В клясі Е-2000	на $2000	7
В клясі Е-300	на $3000	1

Нове обезпечення на ціле життя для нових членів

В клясі W- 250	на $ 250	2
В клясі W- 500	на $ 500	3,859
В клясі W- 750	на $ 750	1
В клясі W-1000	на $1000	3,589
В клясі W-1500	на $1500	34
В клясі W-2000	на $2000	17
В клясі W-2500	на $2500	1
В клясі W-3000	на $3000	3
В клясі W-ріжні суми		91

Нове обезпечення на ціле життя для давних членів.

В клясі Т- 100	на $ 100	5
В клясі Т- 250	на $ 250	191
В клясі Т- 500	на $ 500	3,801
В клясі Т- 750	на $ 750	562
В клясі Т-1000	на $1000	8,329
В клясі Т-1500	на $1500	198
В клясі Т-2000	на $2000	54
Разом		31,425

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА"

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

НОВОВПИСАНІ ДІТИ.

В. 7. Нестор Олеся Лувійза.
В. 14. Гладкий Евген Іван.
В. 39. Прибила Володомир мол.
В. 40. Вітковський Давид Володимир.
В. 52. Шила Хрестина.
В. 60. Подлужна Марія Анна.
В. 75. Дедула Анастазія Марія, Дедула Ольга Анна, Михалич Йосиф Михайло, Левіцька Ольга Марія.
В. 78. Дудуч Антонина.
В. 83. Гач Арлина Джойс.
В. 85. Павлик Володимир.
В. 91. Бобурська Шарлота.
В. 106. Камінська Каролина Марія, Камінський Іван, Пудлик Олена.
В. 109. Анготій Валерія Анна.
В. 125. Баран Віра Марія, Гринчишин Ярослава Марія.
В. 127. Жук Силвія, Жук Іван, Жук Дженета, Баран Юрій, Бакалик Роберт Н., Матвійко Петро, Матвійко Роман.
В. 139. Капустяник Олекса Біл, Капустяник Соня Марія, Капустяник Віра Анна.
В. 147. Рошко Вілям Е., Рошко Річард Г.
В. 151. Козій Річард Павло.
В. 155. Гондович Фредерик С.
В. 163. Гвоздецька Дорота, Гвоздецький Станислав.
В. 170. Гаврусь Пилип.
В. 180. Беднарчик Іван Михайло, Беднарчик Елейна Говп, Александер Христина Розалія.
В. 183. Длугош Рой Фред.
В. 204. Кучма Йосиф, Трипалюк Михайло, Тимчишин Йосиф, Бобеляк Вілям Стефан.
В. 215. Кукувка Іван, Кукувка Павло, Сиделко Іванна М., Хромей Маріянна, Андрувс Марилина Е., Хримей Юрій.
В. 221. Матвіїв Вілям Доналд, Матвіїв Роберт Павло, Стасюк Вілям мол., Стасюк Анабела, Папій Карло, Папій Юрій, Папій Бобій, Мучар Ралф, Мучар Елейна, Міщук Христина Анна, Кузьма Павло, Прокопенко Річард, Фіца Іван Мирослав, Фіца Іванна Марія.
В. 296. Прислопська Зофія Лусіль, Ковалевич Володимир, Станчак Андрій, Станчак Стефан.
В. 248. Кобилянська Катерина Розалія.
В. 270. Баран Ярослава О.
В. 271. Шараґ Кароль, Михалько Михайло Р., Михалько Джеймс Е., Михалько Юрій В., Михалько Чарлс.
В. 277. Соколовська Анна Олена.
В. 292. Степчук Михайло Вілям.
В. 304. Мидзян Данило.
В. 316. Кузій Іванна Кароля.
В. 320. Мармаш Данило Лій.
В. 325. Ткач Володимир.
В. 335. Кочарська Анна.
В. 336. Пацула Йосиф Роберт.
В. 343. Онуфрик Кароля Сув.
В. 361. Рибицька Наталія, Бойко Анна, Пукала Роберт, Пукала Річард, Кривошия Олена, Гоміцький Стелла Анна, Дикий Анна, Бич Віктор мол., Яцишин Стефанія, Яцишин Евген, Рудій Елсій.
В. 363. Анзівійн Лорейна Франка.
В. 369. Кухта Йосиф Михайло.
В. 406. Корво Салватор Маріо.
В. 432. Сокіл Антін Андрій, Маєкуляк Володимир.
В. 435. Мішел Анна.
В. 441. Ржепа Еммануел Джійн.
В. 468. Гладинюк Володимир Петро, Гладинюк Наталія Віра, Гладинюк Марія, Швець Михайло, Швець Анеля, Дутчак Ольга, Долинський Володимир, Долинська Ольга, Долинський Антін, Долинська Анна.
В. 473. Чабан Богдан.
В. 475. Рудич Іван, Рудич Іванна. Мельник Марія.

ДІТИ ПРИНЯТІ НАНОВО.

В. 78. Вавращко Вавіна.
В. 200. Лакуста Росел.
В. 304. Барна Роджер, Ґрубяк Іван Р., Вернеївська Анастазія, Вернеївський Евген, Ґрубяк Марія 3.
В. 329. Чепельський Юрій.
В. 432. Чепіль Петро 2.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ.

В. 260. Барилська Дженій Джійн, Барилська Меланія С.
В. 206. Проник Катерина.
В. 339. Онусканич Олена.
В. 464. Хмара Ярослава Анна.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ІНШИХ КЛЯС.

В. 347. Сторожак Микола.

ДІТИ СУСПЕНДОВАНІ.

В. 7. Троян Річард.
В. 9. Крисак Анна.
В. 22. Гарисон Михайло.
В. 29. Гвозда Іван.
В. 39. Реваковська Джойс Олена, Реваковський Едвард Іван, Реваковська Меланія М.
В. 84. Хома Андрій 2.
В. 127. Плахта Юліян.
В. 135. Сопер Ева, Сопер Микола.
В. 150. Еванджелісто Йосифа, Еванджелісто Марія.
В. 163. Садовий Йосиф.
В. 164. Калинич Микола.
В. 186. Мельник Йосиф.
В. 204. Богданоф Розалія Марія.
В. 314. Паращак Катерина.
В. 274. Лопушанський Микола.
В. 292. Кузяґа Вілям.
В. 293. Федишин Ольга.
В. 324. Моклюк Ален, Моклюк Катерина, Моклюк Марія, Моклюк Василь.
В. 331. Ермолович Катерина.
В. 333. Валас Ненсій, Вуйшінський Михайло.
В. 334. Антонів Олена.
В. 350. Рімець Дорота.
В. 388. Курик Франка, Роґт Розалія Анна, Роґт Михайло мол., Ляшек Володимир мол., Ляшек Меланія. Косик Вілям мол., Косик Володимир.
В. 445. Федьків Соня Олена, Пастир Петро.
В. 457. Вінкій Павло, Вінкій Пилип.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ.

В. 204. Харамбура Іван Олександер.
В. 439. Хмара Ярослава Анна.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ДО ІНШИХ КЛЯС.

В. 347. Сторожак Микола.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ДО СТАРШИХ ЧЛЕНІВ У.Н.С.

В. 42. Федоров Зофія, Припхан Михайло.
В. 47. Явний Дмитро.
В. 70. Ланон Роман.
В. 74. Столиця Василь.
В. 94. Ґруден Вілям, Бабій Ольга, Кордупець Марія.
В. 97. Сметана Теодор.
В. 98. Земба Елисавета, Дик Станислав.
В. 120. Семенчук Володимира, Ревт Ольга.
В. 133. Мотуз Маріянна О.
В. 145. Лаврук Ольга.
В. 149. Дембровська Стефанія.
В. 165. Івасюк Франко.
В. 188. Цмайло Куль. Володимир.
В. 205. Васильковський Антін.
В. 219. Климців Ольга.
В. 242. Тиньо Ольга.
В. 260. Петель Петро, Петель Зофія, Улан Йосиф.
В. 280. Ґовка Данило.
В. 314. Стец Гаврило.
В. 318. Саюк Стефан.
В. 319. Кляп Олена.
В. 334. Дмитрів Елсій.
В. 364. Проців Павлина.
В. 386. Кучмак Ярослав.
В. 413. Хорущій Павлина.
В. 418. Енглот Андрій.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ЗО ЗВОРОТОМ У ГОТІВЦІ:

В. 61. Скубяк Юрій, Скубяк Йосиф.

ПОМЕРЛІ ДІТИ:

В. 275. Туранський Йосиф.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком вересня 1943 року було в У. Н. С. дітей членів	10,115
В місяці вересні 1943 р. принято нових	117
В місяці вересні 1943 р. принято наново	18
В місяці вересні 1943 р. принято з переступними листами	5
В місяці вересні 1943 р. принято з інших кляс	2
Разом	10,257
В місяці вересні 1943 р. суспендовано	46
В місяці вересні 1943 р. відійшли з переступними листами	2
В місяці вересні 1943 р. відійшли до старших членів УНС	33
В місяці вересні 1943 р. відійшли до інших кляс	2
В місяці вересні 1943 р. відійшли зо зворотом у готівці	2
В місяці вересні 1943 р. відійшли на виплачене обезпеч.	—
В місяці вересні 1943 р. відійшли на безплатне продовж.	
В місяці вересні 1943 померли	1
Разом	86
З кінцем місяця вересня 1943 р. в У. Н. Союзі було дітей членів	10,171

ЗІСТАВЛЕННЯ ЗГІДНО З КЛЯСАМИ МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ:

В 1-шій клясі	на $500	5,002
В 2-гій клясі	на $400	1,445
В 3-тій клясі	на $100	2.120
В клясі 4Р	на $ 250	26
В клясі 4Р	на $ 500	681
В клясі 4Р	на $1000	140
В клясі 5Е	на $ 250	140
В клясі 5Е	на $ 500	503
В клясі 5Е	на $1000	114
Разом		10,171

З кінцем місяця вересня 1943 р. в У. Н. Союзі було всіх обезпечених 41,596

УВАГА,

яку кожний відділовий урядник і член У. Н. Союзу повинен прочитати й відповідно до неї застосуватись.

Ті повнолітні члени та члени молодечого департаменту, що тут проголошені в рекордовім звіті за вересень 1943 року суспендованими, можуть бути приняті наново в члени У. Н. Союзу, якщо зголосяться до секретарів своїх відділів і заплатять за час суспензи залеглі вкладки, як це постановляє статут організації; інакше, вони будуть позбавлені всіх членських прав, запомог і привілеїв, з винятком тих прав, які є застережені грамотою і статутом. Тесаме відноситься також до тих членів, які впродовж вересня 1943 р. взяли переступні листи й ще досі не зголосилися з ними до інших повноправних відділів У. Н. Союзу.

Д. Галичин, гол. секретар.

ГОЛОВНИЙ УРЯД У. Н. СОЮЗУ

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ:

ГОЛОВНИЙ ПРЕДСІДНИК:
МИКОЛА МУРАШКО,
81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

ЗАСТУПНИК ГОЛ. ПРЕДСІДНИКА:
ГРИГОРІЙ ГЕРМАН,
43 W. North St., Wilkes-Barre, Pa.

ЗАСТУПНИЦЯ ГОЛ. ПРЕДСІДНИКА:
МАРІЯ МАЛЕВИЧ,
344 Becks Run Road, Pittsburgh, Pa.

ГОЛОВНИЙ СЕКРЕТАР:
ДМИТРО ГАЛИЧИН.
81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

ГОЛОВНИЙ КАСІЄР:
РОМАН СЛЮБОДЯН,
81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

ГОЛОВНА КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ:

ДМИТРО КАПІТУЛА,
33 S. Hancock St., McAdoo, Pa.
Д-р ВОЛОДИМИР ГАЛАН,
1134 Atwood Rd., Philadelphia, Pa.
Д-р АМВРОСІЙ Т. КІБЗЕЙ,
11903 Jos. Campau Ave., Detroit, Mich.
РОМАН СМУК,
1515 Estes Ave., Chicago, Ill.
СТЕПАН КУРОПАСЬ,
1101 N. Monitor, Chicago, Ill.

ГОЛОВНІ РАДНІ:

ПАВЛО ДУДА
1506 Parent Ave., Windsor, Ont., Canada.
СТЕФАН СЛЮБОДЯН,
1323 N. 16th St., Philadelphia, Pa.
ІВАН РОМАНИШИН,
711 Grove St., Irvington, N. J.
ТАРАС ШПИКУЛА,
5466 W. Haddon Ave., Chicago, Ill.
ВОЛОДИМИР ДІДИК,
6711 Rutland Ave., Detroit, Mich.
ҐЕНОВЕФА ЗЕПКО,
887 Boulevard St., Akron, O.
МИКОЛА ДАВИСКИБА,
11 Rosewood St., Mattapan, Mass.
ЕВГЕН ЛЯХОВИЧ,
72-50 Manse St. Forest Hills, L.I., N.Y.
АНТІН ШУМЕЙКО,
25-50 — 30th Rd., Long Island City 2, N. Y.
ДМИТРО ШМАҐАЛА,
1504 E. 173rd St., Cleveland, Ohio
ЮЛІЯ БАВОЛЯК,
76 S. Tamaqua St., McAdoo. Pa.

Головна канцелярія У. Н. Союзу знаходиться у власнім домі під числом 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Почтова адреса У. Н. Союзу: P. O. Box 76, Jersey City 3, N. J.
Telephone: BErgen 4-1016.

ЩОБ СПОВНИТИ ЯК СЛІД ОБОВЯЗКИ ЧЛЕНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ТО НЕ ВИСТАРЧИТЬ НАЛЕЖАТИ САМОМУ ДО СОЮЗУ, БО ДО ЧЛЕНСЬКИХ ОБОВЯЗКІВ СВІДОМОГО ЧЛЕНА НАЛЕЖИТЬ ТАКОЖ ОБОВЯЗОК ЗАПИСАТИ ДО СОЮЗУ ЦІЛУ СВОЮ РОДИНУ, СВОЇХ ПРИЯТЕЛІВ ТА БЛИЗЬКИХ ЗНАЙОМИХ.

(Докінчення зі сторони 5-тої.)

ніжно поцілувала його. Юнак віддав їй поцілунок. Щасливий Анікіно розлучився з Беатріче та пішов займатися своїми справами. Нетерпляче й радісно ждав він цієї ночі. Еґано вернувся з ловів. Він був дуже змучився, тому зараз по вечері пішов спати. Беатріче також небаром положилася. Вона додержала обіцянку, що її дала Анікінові та не замкнула дверей. У визначену пору Анікіно тихенько вийшов у її кімнату, та тут же пробудився Еґано.

— Вечером я не хотіла говорити тобі про те — озвалася красуня — бо я бачила, як ти був дуже змучився. Та тепер скажи мені, мій любий Еґаню, кого з твоїх слуг уважаєш ти за найліпшого та найвірнішого?

— Чому ти завдаєш мені таке питання, жінко? — спитався Еґано. — Таж ти знаєш, що більше всіх я вірю мому доброму, чесному Анікінові тай люблю його найбільше з усіх. Та чому це ти питаєшся мене таке?

Коли Анікіно побачив, що Еґано не спить і почув, що про нього говорять, став виривати свою руку з рук красуні. Він думав, що Беатріче хоче видати його чоловікові. Та молода жінка так сильно стискала його руку, що він не міг вирватися.

— Я також уважаю Анікіна твоїм найвірнішим слугою, — відповіла Батріче — та сьогодні розчарувалася. Як ти відїхав був на лови, він посмів сказати мені, що любить мене. Щоби доказати тобі, що я не брешу, я вдала, нібито годжуся поділяти його кохання та обіцяла зійтися з ним у саді біля великої пінії. Самособою мені йдо голови не приходить вийти на цю стрічу. Та коли ти хочеш переконатися на власні очі, який то вірний твій слуга — переодягнися в мою одежу, накинь на голову накривало й іди в сад!

Еґано зіскочив із ліжка зі словами: „Самособою, я хочу переконатися, чи ти правду говориш!" Він якнайшвидше в темноті накинув на себе Беатрічину одежу, окутав голову шалем і пішов у сад до великої пінії ждати на свого слугу. Коли Еґано вийшов, красуня підбігла до входових дверей та замкнула їх із середини. Анікіно пережив жахливі хвилини підчас розмови жінки з чоловіком. Він виривався з рук Беатріче та в думках проклинав себе, її, своє кохання та довіря, яке віддало його під владу молодої жінки. Колиж побачив, чим все воно скінчилося, почувався найщасливішим у світі чоловіком... Вкінці Беатріче сказала Анікінові:

— Дорогенький, мій коханий, візьми добру палюгу та йди в сад. Вдай нібито ти повірив, що то не Еґано, а я, та вдай ніби то ти лише хотів випробувати мене. Наговори мені обидливих докорів і вибий палицею: все це послужить лише нам до щастя та радощів.

Анікіно вийшов у сад із товстолезним лозиновим прутом. Коли Еґано побачив його, підійшов до нього на кілька кроків, нібито врадуваний його приходом, одначе Анікіно сказав:

— Ах ти, невірна, лиха жінко! Ти прийшла сюди, бо повірила, що я можу так страшно згрішити перед моїм паном! Не вийде воно тобі на здоровля!

І підняв прута та взявся гаратати переодягненого Еґана. А Еґано кинувся втікати від нього що-сили. Анікіно гнався за чоловіком своєї любки до самої хати та ще й крикнув за ним навздогін:

— Хай тебе Бог скарає! Завтра я все розповім Еґанові!

Хоч Беатрічин чоловік і втікав із усіх сил, йому всетаки порядно дісталося від Анікіна. В спальні стрінула його жінка та спитала, чи був Анікіно в саді.

— Кращеб було би, колиб він був не прийшов у сад, — сказав Еґано. — Анікіно взяв мене за тебе, вигаратав палицею та й ще наговорив найобразливіших слів. Я лише дивуюся, як він посмів так випробовувати тебе. Він певно зважився на це тому, бо бачив, що ти все жартуєш і смієшся.

— Богу дякувати, — сказала Беатріче — що він випробовував мене лише словами, а тебе випробував ділом. Тепер він справедливо може сказати, що я терпеливіше вислухую слова, ніж ти переносиш діла. Він такий вірний тобі, що ми повинні дуже любити його.

— Правду кажеш, — сказав Еґано.

Відтепер він зовсім переконався, що нема жінки чеснішої та невиннішої над Беатріче, що нема в світі слуги щирішого та вірнішого ніж Анікіно. Нераз він жартував і сміявся з жінкою та вірним слугою, згадуючи цю пригоду.

(Кінець).

НІМЕЦЬКІ КОЛЬОНІСТИ В ГАЛИЧИНІ ОРҐАНІЗУЮТЬСЯ.

СТОКГОЛЬМ, Швеція, (ОНА). — Наспівша до Швеції німецька преса принесла вістку, що німецький уряд апелює до німецьких кольоністів в Галичині аби творили в німецьких осередках свої товариства й поліційну оборону. Робить це тому, бо головна військова команда забирає на фронт всю полеву сторожу. Пишуть ґазети, що відтепер німецькі кольоністи мусітимуть створити свою власну поліцію. Кольоністи дістали від уряду пальну зброю і в кожній німецькій оселі в Галичині є свого роду маленький арсенал.

ПОЛЯКИ БОЙКОТУЮТЬ НІМЕЦЬКЕ КІНО.

ЛОНДОН, (ОНА). — Наспівша до Лондону підземна польська преса говорить, що поляки бойкотують німецьке кіно. Німці залляли Польщу своїми фільмами, але в многих містах кіна стоять порожні. Польське громадянство не хоче на них дивитися. До кіна йдуть тільки німецькі збігці, кольоністи, державні німецькі урядовці, вояки і поліцаї. З поляків заходять тільки ті, що не знають, що те все значить. В таких містах як Варшава, Краків, Лодзь, польська суспільність відвертається від німецького кіна. Тільки на „кресах", де є мішане населення, мають німецькі кіна успіх.

НАЙНОВІШИЙ ТИП ЛІТАЮЧОЇ ФОРТЕЦІ: „B-17".—Це, кажуть, уже восьма ґенерація бомбовика. Має вона на „підборіддю" вежу з двома 50-калібровими скорострілами для відбивання нападів ворога з фронту.

(Переклад з англійського).

МЕМОРІЯЛ

УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ АМЕРИКИ

до

Дост. Кордела Гола, Секретаря Стейту у Вашинґтоні, Д. К.

Пане:

Український Конґресовий Комітет Америки, покликаний до життя Краєвим Конгресом американців українського роду, скликаним до Вашинґтону в травню 1940 з участю 700 делеґатів, як представників понад 2,000 товариств та організацій, а переорганізований 18. вересня 1943 р., з пошаною предкладає Вам, Достойний Пане, на передодні Вашого заповідженого відізду на американсько-англійсько-советську конференцію в справі після-воєнних цілей Обєднаних Держав, оцей меморіял:

Саме тепер прийшов час, коли збройні сили та ідея нашого краю і його союзників виказують перемогу на полі бою над брутальною потугою націстівської Німеччини й її сателітів; прийшов момент, коли то наш край починає призадумуватися, який вигляд має прибрати будучий повоєнний світ. В такому то часі, на нашу думку, американці, що унаслідили традицію Старого Світу, і що творять відносно велику частину нашого населення, мають обовязок подати до відома провідних урядовців і співгромадян нашої держави своє особливе знання відносно краю, з якого вийшли та народу, з якого походять. В такий спосіб підхід Америки до проблем у після-воєнній Европі, а з окрема у відношенню до краю, з котрого такі американці вийшли, буде опертий на проникливім пізнанню всіх чинників і укритих сил, на яких вони спираються.

Повище сказане відноситься спеціяльно до нас, американців українського роду, бо сьогодні Україна остає або під націстівською окупацією або під советським режімом. Позбавлена своєї державної незалежности, якою вона пишалася безпосередно після останньої війни, подібно як це бувало теж кількома наворотами в її неспокійній історичній минувшині, сьогоднішна Україна не має свого уряду на вигнанню ані ніякого іншого правдивого представництва, яке моглоб говорити в її імени. А коли дехто і говорить дещо в її імени, то це говорять офіціяльно за неї її передвоєнні окупанти, головно Советська Росія і Польща. В імени свого власного права вона не має голосу, не дивлячися на це, що її сини належать до тих, що з найбільшим геройством та саможертвою воюють проти націстівського абсолютизму.

Саме недавно, на приклад, дописувач до **Ню Йорк Геральд-Трибюн,** обговорюючи різницю поглядів між советським урядом і польським урядом на вигнанню про східні границі Польщі завважав, що хоч обі спорючі сторони ясно виявили своє становище, то небагато можна було почути від населення, яке має найбільш життевий інтерес в цій території, себто від самих українців, що там мешкають.

Дописувач знаменито підійшов до справи. Одначе серед теперішних воєнних відносин та ворожої окупації є просто неможливе для тамошних українців свобідно висловити свої почування в цій справі. Внаслідок цього, неначе це була його остання дошка ратунку, український нарід інстинктовно звертається до нас, своїх американських свояків, що розлучені від нього щонайбільше одною ґенерацією, щоб ми використали свободу і демократію, якою ми тут тішимося і сказали про нього правду, а з окрема заговорили про його почування й змагання.

У виповненню такого обовязку ми, американці українського походження, почуваємося в першу чергу заінтересовані в тому, щоб після цієї війни настала забезпека, тривалий мир, свобода й демократія в цілому цивілізованому світі. Бож це одна з головних причин, ізза яких наш край найшовся в теперішній війні. Задля цього саме тисячі й десятки тисяч наших братів, синів, свояків та друзів служать у збройній силі нашого краю. І колиб так після війни в Европі не прийшло до такого миру, свободи й демократії, то даремні булиб благородні змагання й жертви нашого краю.

Усе те відноситься теж і до України, оцієї „болячки Східньої Европи", як її часто називають. Бо в Україні, як кожен справедливий міжнародній обсерватор признає, вже перед війною на диво не було ні такого миру, ні свободи ні демократії, за які то ідеали ведеться сучасна війна. В цілому краю давалося відчувати незадоволення й неспокій. Це творилося тому, що після того, як під ударом скомбінованих ворожих сил упала коротко-тривала після-воєнна Українська Народня Република, чужинні окупанти, які загарбали й поділили Україну, завели в ній насильні способи правління.

Треба памятати, що при творенню своєї держави-републики українці покликалися на засаду самовизначення народів, проголошену Вудро Вилсоном. Вони теж воскресили свої свободолюбні суто демократичні традиції, які були серед них вкорінені ще з часів їхньої свободи й незалежности. Так уже перед тисяч літами вони мали свою незалежну національну державу, знану під іменем Київської Руси, що то упродовж кількох століть вела безупинну оборонну війну проти наїзду азійських орд. Вона була заложена на сильних підставах політичної свободи, а влада її володарів-князів була визначена законами, складеними демократичними вічами народу. Що більше, в половині 17. століття, коли українці прогнали наїзників, що нападали на їх край після упадку першої їхньої національної держави, вони створили свою другу народню державу, знану під іменем Козацької Держави. Це була наскрізь демократична держава в кожнім напрямку, а її голова, званий гетьманом, виходив з вибору народу. Вкінци, перед закінченням останньої світової війни, після довгого часу свого національного поневолення український нарід піднявся проти своїх тиранських гнобителів і створив дві незалежні українські републики: одну на сході, другу на заході, основані на демократичних підставах, ґарантуючи права для всіх національних, релігійних та політичних меншин на своїх державних територіях. У січню 1919. р. обі ці републики злучилися в одну нероздільну Українську Народню Републику. Нападена з усіх боків переважаючими силами, саботажована із нутра пятою колюмною і зазнавши смертельного удару внаслідок некорисного рішення Версайської мирової конференції, українська република мусіла вкінци впасти, а її землю розшматували вороги.

„Недоля українців" — як тоді писав Герберт Адамс Ґіббонс („Україна і рівновага сил" в **Сенчюрі Меґезин** за липень 1921) „прийшла з цього, що незалежність їх держави була перепоною до політичних цілей усіх держав, які суперничили між собою за першенство. Водночас вона стала непоборним магнетом для таємних сил поза арміями з їх апетитом на нафту, вугіль, та на монополі в харчах і сирівцях".

Таким способом після геройського зриву за національну свободу, Україна попала щераз під чужу займанщину й владу. Чужа влада й гнет — ось так сумно склалася доля України.

Польський режім, наприклад, провинився не лише тим, що знехтував „Договір про Меншини", в якому містилася ґарантія прав для українців; він ще навіть насильно поломив їх основні людські права. „Серед насильств у після-воєнній Европі" — писав журнал **Стейтсмен енд Нейшон"** (Лондон, 29. серпня 1931.) „найгіршим є збірне поломання „Договору про Меншини" польською державою... В Польщі ці насильства дійшли до міжнароднього значіння... ізза їх варварства та розмірів". Це було писане в часі, коли цивілізований світ здрігнувся на вісти про „пацифікацію" Західної України польською поліцією й військом, про що **Манчестер Ґардіен** (Манчестер, Англія, 29. грудня 1930. р.) писав тоді: „Так звану пацифікацію переведено з таким озвіренням, що його хіба можна прирівнати до жорстокостей, що їх допускалися на початку девятнацятого століття башибожуки у давній Туреччині". У книжці **SHAPE OF THINGS TO COME** („Як виглядає Майбутність") влучно схарактеризував Г. Ґ. Велс після-воєнну Польщу такими словами: „Відбудова Польщі —надмірна відбудова Польщі — була одною з найвищих гордощів Вилсона. Так, Польщу відбудовано. Одначе, на місце великодушного і благородного народу, який перебув ярмо стодвацяти літ і мав оправдати симпатію та надії свободолюбних елементів у цілому світі, зявився вузкоглядний уряд, який негайно переродився у мстиву і безоглядну диктатуру і зразу взявся фанатично переслідувати нещасні етнічні меншини, які попали в сіти її надто обильних границь... У поведінці супроти українців, які відважилися посягнути на визволення, Польща поповнила насильства, рівні хіба тим, якими переповнена пісня її довголітнього мучеництва".

Вислідом цього, як завважав Ото Толишос в ґазеті **Ню Йорк Таймс** (11. червня 1937. р.) було таке: — „Багаті і традицію, історію й культуру, про яку Захід у своїй гордости знає мало, а яка не дозволяє їм забути, що вони були першим народом між словянами Східньої Европи і які добилися своєї державности ще в девятім та десятім століттю — українці знову звертаються до ідеї відбудувати свою власну державу таксамо як це робили поляки перед 1914. р. Дійшло тепер до цього, що вони, поскільки мога, хапаються такоїсамої політики й тактики, яка принесла успіх полякам; вони посуваються навіть так далеко, що покладають всі свої надії на наступну війну".

„Чорна мусить бути несправедливість, якої зазнали українці в Польщі", завважав письменник в католицькім тижневику **Камонвіл** (8. червня 1938.), „коли вони вважають — можливу — самогубну катастрофу міжнародної війни за спосіб свого визволення".

Отже такі то були лише деякі причини невдовілля та неспокою серед українців під пануванням передвоєної Польщі.

Відносно українців під советським правлінням, то там як писав Гаролд Дені, московський кореспондент **Ню Йорк Таймс** (у червню 1938. р.) „протисоветське наставлення було надто вперте від перших днів революції", і „Україна була краєм сильного національного руху від самого початку большевицької революції".

У початках дозволено українцям під Советами деяку культурну діяльність, щоб у части нагородити їх за політичні репресії й економічний визиск. Одначе з часом почали щезати і ті культуральні концесії. Тих українців, що почали негодувати на таку політику, проголошено зрадниками, поставлено сумарично під суд, кинено в тюрму або „зліквідовано". Про один такий суд справедливо завважав журнал **Сатердей Рівю** (Лондон, 18. січня 1930.), що „дійсною причиною, ізза якої винесено обжаловання проти Єфремова, Чехівського та інших, було бажання позбутися української інтеліґенції через винищення її головних представників... Колиж завважали, що це не вдасться, большевики хопилися своєї другої зброї, тобто тероризму й провокації. Большевизм думає, що в такий спосіб вбє творчі сили української культури і це є дійсною ціллю найновішого суду" — і, можна додати, і інших подібних судових розправ.

Всупереч найгострійшим репресіям український опір ішов дальше. За такий спротив советська влада звичайно відплачувалася масовими насильствами, до яких належало насильне виселювання соток тисяч українців з їх рідних осель, щоб штучно заселити пустарі в далеких окраїнах советської території.

У 1932. та 1933. р. советська влада своєю економічною політикою, а головно насильним накидуванням сільської колективізації, викликала лютий голод на Україні. Цей голод, на підставі консервативних обчислень Генрія Чемберлина з **Крищен Сайенс Монітор-а** (Бостон, 29. травня 1934. р.) винищив понад чотири міліони людського життя. Хоч советська влада докладно знала про голод на Україні і хоч вона мала повну контролю всіх харчових припасів, ця влада не спромоглася на якінебудь кроки, щоб спинити голод або хоч злагодити страшні його наслідки. Навпаки, большевицька влада використала цей голод на те, щоб зменшити населення України й знищити українські політичні, культурні та національні права.

„Селяни (на Україні) дістали цього року добру школу. Для декого ця школа була безпощадна" — похвалився Калінін, президент Центральної Екзекутиви СССР, згадуючи про голод.

Не зважаючи на цю „школу", як висловився милозвучно Калінін, українці дальше видвигали свої національні, культуральні й політичні права. Самий Сталін ствердив це, коли на Сімнацятому Конгресі Комуністичної Партії в січню 1934. р. він заявив, що український рух є „поважною небезпекою". І до самого вибуху війни цей рух завдавав багато журби можновладцям на Кремлі. „Щось було основно зле в положенню на Україні", писав у редакційній статті **Ню Йорк Геральд-Трибюн** (19. грудня 1938.), „а на доказ цього послужить факт, що впродовж останних місяців навіть найближчі повірники Сталіна не дописали йому, коли він висилав їх на Україну і позбувався одного по другім швидше, ніж в інших частинах держави...".

„Українці не є, ані ніколи не були росіянами" — завважала депеша **Асошіейтед Прес** з Вашинґтону (23. вересня 1938. р.). „Вони не говорять по російськи; їх культура, література і цивілізація є багато відмінна й далеко старша. В цій країні все був і мабуть іще існує могутній рух за окремішність".

Такий то стан панував у російській та польській Україні до війни, як про це писали безсторонні американські, британські та інші обсерватори. Всюди українців переслідували і всюди вони вижидали дня свого національного визволення.

А всетаки, коли вибухла війна і Гітлер випустив свою орду на безборонний нарід, українці змісця приєдналися до своїх бувших гнобителів, наперед станули поруч з поляками, а потім з росіянами проти свого спільного ворога — націстів. Їх боротьба проти наїзників України викликала подив світу, а їх ворожнеча до націстів просто безмежна. Перед роком премієр Чорчил згадав, що після заняття Києва, оцього духового центра України, націсти розстріляли там 54,000 осіб. Цей самий факт вказує наглядно, як завзята мусить бути ворожнеча українців до націстів, коли вони мусять вживати таких жахливих засобів для відплати.

Таксамо не вдалися націстам усі способи насильства або підлесного заманювання, щоб приєднати українців на свій бік. Рене Кравс у своїй книжці **EUROPE IN REVOLT** (Макміляи, 1942.) зазначив, що „замітним є факт, що (між українцями) нема Квіслінґів. Характеристечне те, що на цілі тисячі занятих сіл лише в пятьох заявили війти свою готовість співпрацювати з наїзниками. Одначе всі пять, як сповіщають урядові советські звідомлення, згинули з рук своїх односільчан... Зате дволична гра, яку грали націсти з українцями, відчужила цілковито навіть тих українців, що мали на думці станути з Гітлером проти Советів. Сьогодні ціла нація виказує завзятий протинімецький настрій".

З цього ясно виходить, що український нарід у боротьбі проти Гітлера злучився з советами і з поляками, з котрими був у боротьбі на вістрю меча в справі своєї свободи й незалежности.

Очевидно, що тепер виринає питання, чи після війни й перемоги Обєднаних Держав українці вдоволяться поворотом до свого передвоєнного становища і чи вони дальше будуть терпіти російський комунізм та польський абсолютизм? Чи може до того часу вони залишать свої змагання та боротьбу за волю й демократію?

Ці питання ледви чи можна відповісти потакуючо. Вже сама льоґіка виключає таку можливість.

Рух, що має за собою цілі століття боротьби за національну свободу; рух, що його підтримує сорок міліонів українського народу, котрий замешкує безмежні і самовистарчальні землі; рух, освячений безчисленними жертвами; що пережив війни й найжахливіші репресії; рух, що є самою основою української спадщини і традиції — а все глибоко демократичний у своїх замислах і заложенню — такий рух не може втратити своєї життевої сили й розгону, без огляду на розміри катаклізму, який перервав його природний розвиток.

Не дивлячися на це, що принесе українцям теперішня війна, залишиться фактом, як на це вказано в статті „Терпіння України" в **Контемпорарі Рівю** (Лондон, за жовтень 1941. р.), що: ...„Конфлікт, який вибух в 1939. р. в Европі, тобто тоталітаризм проти демократизму, розбудив надію серед українців на якусь можливість побачити свій нарід і край вільними в майбутности. Кимнебудь ті українці не булиб і денебудь вони не опинились би, вони всі мають одно бажання: побачити знову свою свободу не лише на папері але і на ділі".

„Через шістьсот літ..." писав Гесел Тилтман, теперішний нюйорський кореспондент британійських ґазет у своїй книжці **Пезант Юроп** (Джаролд, Лондон, 1934.), „вони (українці) боролися, щоб бути українцями. Вони зберегли свою власну окрему мову, свою питому церкву, свою ношу, свій високий стан хліборобства. При кінци оцієї боротьби упродовж віків, як і на початку, вони звертаються лицем до світу незастрашені ні вбогістю, ні переслідуванням ані репресіями і домагаються лише права, щоб сорок три міліони народу спільного походження і в спільнім життю могли правити самі собою. Їм можуть відмовити цього права на рік, на час цілої ґенерації, а навіть сто ґенерацій. Одначе при кінци того часу українці будуть дальше жадати свободи. Але не буде ні тривалого миру, ані не запанує справедливість у Східні Европі, поки їм не признається цього права; поки не заберуться чужі війська з України і поки вона не зможе рішати про свою долю і збагачувати своїм прикладом всі селянські краї".

Отже, щоб у Східній Европі запанував тривалий мир і справедливість, треба дозволити Україні рішати про сво недолю. Це є найвище бажання всього свободолюбного українського народу. У цих намірах українці найшли заохоту у президента Рузвелта, президента міністрів Чорчила і у Вас самих, Достойний Пане, коли Ви час від часу підносите, що ця війна ведеться не в інтересі упривилейованих одиниць, а за свободу всіх народів. Самий Сталін, коли промовляв з нагоди 25-ліття жовтневої революції, клав натиск, що одною з головних цілей советсько-анґлійсько-американської коаліції має бути „визволення поневолених націй і привернення їм їх суверних прав".

Достойний Пане: Коли ми приводимо ці факти до Вашого ласкавого відома, нас спонукує до цього бажання пригадати на це, що там, де перед війною царило невдовілля і неспокій, такий стан пануватиме і після війни, хіба що будуть пороблені кроки для поправи відносин, які викликують невдовілля і неспокій. А це головно відноситься до передвоєнних відносин на Україні. Коли там не ужиється відповідних ратункових засобів, Україна остане надальше „болячкою Східньої Европи", а тим знехтується у великій мірі одну з головних цілей теперішньої борні, в якій наш край заанґажований; буде отже знехтоване заведення миру, свободи й демократії між цивілізованими народами теперішнього світу.

На кінець, у звязку із вище сказаним, Достойний Пане, ми бажаємо зазнайомити Вас із такими неоспореними фактами й засадами:

1. Коли лише український нарід мав нагоду висловити свобідно свої бажання, він усе заявляв свою волю відзискати свої суверенні права і самоуправу. Це було особливо очевидне при кінци останньої війни.

2. Атлянтійський Чартер ясно і недвозначно проголошує як засаду право народу рішати про свою політичну долю. Обєднані Держави положили цю засаду між своїми основними цілями, за які ведуть війну.

3. Український нарід бажає злуки всіх українських етноґрафічних земель у вільній і незалежній українській державі.

4. Український нарід домагається рівности в трактуванню. Він вірить, що в наладженню післявоєнних відносин він дістане своє невідлучне право до своєї незалежної вільної держави у вільній Европі і що українська справа найдеться між усіми іншими справедливими справами при наладженню постійного ладу в Европі.

Все, повище сказане, маємо честь оцим переслати.

Дано в місті Ню Йорку 9. жовтня 1943.

УКРАЇНСЬКИЙ КОНҐРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ:

Стефан Шумейко, предсідник **Марцель Ваґнер,** секретар

ГІРКА ДОЛЯ ПОЛЬСЬКОГО ІНТЕЛІҐЕНТА

БЕРН, Швайцарія, (ОНА). — В одній з польських підземних ґазет є надрукований лист польського інтеліґента до тих, що їм вдалося в часі упадку Польщі виїхати закордон. Автор листа був колись професором ґімназії, а тепер працює на ріллі, як звичайний робітник. Він пише, що ті польські громадяни, яким вдалось виїхати в світ, не мають поняття, як страшно німці знущаються над польським народом, особливо над людьми, що мають академічне образовання. В Польщі вже дійшло до того, що освічена людина зовсім не признається, що вона має освіту, бо німці зараз її арештують і переслідують.

Автор листа до польських збіґців закордоном пише, щоби вони не забували свого рідного краю, і, як скінчиться війна, щоб вертали додому. В Польщі, пише він тепер така біда, що польському патріотови жити не дають. Хто опідлиться і йде німцям на руку, тому ще пів біди, але порядній людині — зле. Німці ограбували польський нарід до тої міри, що нема що їсти. Більшість польських родин їсть тільки раз на день, і то лише бараболі. Настали часи, що польському інтеліґентови хоч бери і у воду скачи. Це звичайний, простий чоловік — скорше дасть собі раду. В першу чергу, він вже привик до недостатків і дає собі раду, як може, а образована людина особливо та, що приготовлялася до державної праці в бюрі, тепер чорно бідує. Я, пише автор, викинув греку і латину через вікно, і працюю на ріллі, хоч правду кажучи, з моєї праці малий хосен. Працюю з простими селянами і навіть не признаюся, хто я і що я. Боюся, що якби німці довідались, що я інтеліґент і бувший ґімназіяльний професор, то я опинився би там, де нині є тисячі наших польських патріотів — в концентраційнім таборі, або на засланню. Але я не признаюся. Роблю по шіснадцять годин денно і молюсь до Господа Бога, щоби війна скоро скінчилася.

Уважайте, панове, пише автор, що я не один находжусь в такім положенні. Більша половина польської інтеліґенції терпить нужду, голод і наруги. Багато польської інтеліґенції вимерло, багато німці замучили, а решта ховається від катів польського народу, так, як я. Бідуємо так гірко, що посторонній людині тяжко повірити. Але на дусі не падаємо. Ми вже певні, що німецьке насильство не вдержиться довго, бо видимо, що німці починають нервуватися.

В останніх часах окупаційна влада почала підлизуватися до простого польського хлопа, бо видить, що він неподається. Німці роблять одно, а він друге. Ми, польська інтеліґенція, недоцінювали патріотизму нашого селянства, ми не знали його настроїв і привязання до рідної землі. Треба тут бути і бачити, як він її боронить, як гине за неї. Нераз буває так, що один партизан зводить бій з цілим відділом німецької поліції. Його вбивають, але на його місце приходять нові люди. Німці не всилі знищити польського народу. Кинувши проти нього всю свою силу, німці тимчасово здусили його, але це тільки тимчасово. Правда, вони поробили страшні спустошення в Польщі, але перемога буде по нашій стороні. Як прийде час на пімсту, то німці попамятають польські руки так, що може століттями не будуть важитися нападати на Польщу.

Жінка на роздоріжжі

Це неправда, що жінка випирає мужчину з різних ділянок праці. Зате правда, що упромисловлення всяких ділянок людського виробництва, вже разураз зростає, охопило також домашні роботи, які досі виконувала жінка. Жінка має щораз менше праці в хаті, тому мусить шукати її поза хатою.

Ще наші бабусі варили дома мило та виробляли самі свічки. За давніх літ жінки ткали по домах різного роду матерію, робили на дротах панчохи, самі кроїли і шили собі свої сукні. Затяжна і мозольна домашня фабрикація тих річей забирала жінкам багато часу, тож не могло бути й мови про те, щоб шукати праці поза домом.

Тепер ці справи виглядають зовсім інакше. Не тільки виріб предметів щоденного вжитку, але навіть їх утримування в порядку, чищення, спратання, навіть приладжування харчів вихоплюється щораз більше з жіночих рук підпадаючи стандаризації та упромисловлюванню. Візьмім напр. таке заняття, як прання, така типова домашня робота, а й те у нас, в Америці, по приватних домах стає щораз рідшим явищем і переходить в руки великих загальних пралень, де — де — треба це признати — працює велика кількість мужчин, що давніше ніколи не займалися такою жіночою працею. Те саме діється і в ділянці споживчого та одягового виробництва, в якій тепер в різних країнах світу знаходять працю десятки тисяч мужчин, що до того часу не мали з такою роботою нічого спільного. Сама консервація городовини — це сьогодня в Америці ціла галузь продукції, що дає право цілим кадрам робітників-мужчин. Доки не завели у споживчій ділянці нових метод приладжування і консервації харчів, всі заняття у тій ділянці були, що так скажу, чисто жіночим привілеєм.

Але тепер, завдяки тому, що жінки перестали в меншій чи більшій мірі займатися домашнім господарством, мужчини здобули зовсім нові стійки праці.

Чомуж ми малиб примушувати жінку, щоб вона дармувала? Фабрика відібрала жінці домашню працю і залишила їй багато вільного часу. Чи жінка має віддати мужчині нові стійки праці і сама залишитися при нічому? Жінка творить для мужчини нові ділянки праці! Тому проблеми безробіття не можна розвязати відсилаючи жінку назад до її домашніх зайнять.

Без уваги на те, які були причини того явища, факт залишається фактом, що сучасна жінка вийшла здебільша з хати, щоб у різних ділянках прилюдної праці заробляти на життя для себе, але дуже часто і для цілої родини.

Ясна річ, що тут треба виразно розділити працівних жінок на дві групи. Одна — це ті жінки, дівчата і заміжні, що гнані необхідністю, мусять хапатися якоїнебудь праці, бо на тих кілька центів щоденного заробітку чекає вдома кілька, нераз кількнацять голодних ротів. Це не борці за рівноправність жінок, це не кандидатки на постійну професійну працю в тій чи іншій ділянці. Як тільки трапиться перша добра нагода вийти заміж та перекинути тягар заробітку на життя на чоловіка, вони радо покидають свою працю і з приємністю стають зразковими господинями та матерями.

Друга група — це ті, знову дівчата і заміжні жінки, для яких спонукою шукати праці поза хатою була їх мрія про самостійність, про незалежність від мужчини. І в цій групі теж трапляються навіть багато — випадки, що ці жінки, знайшовши „добру" чи „відповідну партію, виходять заміж і відповідно до того, за кого вийшли заміж залишаються далі при своїй позахатній праці або стають „великими панями", що не потребують заробляти на життя і не мусять займатися домашнім господарством, бо мають до цього самостійну прислугу. Певно, що між тими заміжніми жінками, що працюють поза хатою і тими „великими панями" є багато різних типів та індивідуальностей і не можна їх підтягати під один стрихулець, то всеж — група жінок, яких обєднує одне змагання: бути самостійною і незалежною від мужчини, розуміється в більшій або меншій мірі, в такій чи іншій формі.

Коли працівні жінки першої групи майже нічим не різняться від давнього типу жінок, то в цій другій групі витворився зовсім новий тип жінки. Болай назверх новий та інший. Те, що тих жінок, зєднує тісно в одну групу, то їх відірваність від хати, від дому. Вони зовсім на мужеський лад, перебувають найчастіше поза хатою на праці або займаючись справами, що не мають з хатою ані домашнім господарством ні чого спільного. Вони перебувають здебільша в мужеському товаристві, то й не диво, що набрали мужеських манер, звичок і навіть налогів. Це є подекуди навіть у їх тенденції: уподібнитися якнайбільше до мужчин, бо це — на їх думку — найкраща запорука повної самостійности.

Той новий тип жінки витворився силою обставин, так сказатиб, самочинно, сам собою, виріс у людському житті як дичка в лісі, якою ніхто не цікавився і не опікувався. І росте він далі як дичка, яка чекає на досвідченого садівника, що нащіпивши її благородним зразком, зробить з неї благородне дерево.

ПЕРША ЛЕКЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В УНІВЕРСИТЕТІ В САСКАЧЕВАН.

Заповіджений курс української мови в Саскачеванському університеті розпочався 7. жовтня при співучасти 58 студентів. Лектором є проф. Т. К. Павличенко. Реєстрацію слухачів перевів декан історичного факультету професор Дж. Симсон. Він сказав коротку промову, в якій між ін. висловив такий погляд: „Ви слухаєте викладу про історію української мови, водночас ви самі творите історію. Цей вечір певно найде своє місце в історії української мови та культури взагалі". — Із вдовіллям згадав проф. Симсон про значне число слухачів й їхне безінтересне й глибоке зацікавлення українською мовою. — („Новий Шлях").

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

НОВИЙ КОМПАС.—У фабриках підприємства Бендикс у Філядельфії продукують для Обєднаних Держав цей новий модель компасу, котрий не піддається ніяким ваганням без огляду на рух корабля ні інші подібні впливи.

ЧИ ВІЗЬМУТЬ ЖІНКИ ВЕРХ НАД МУЖЧИНАМИ?

За словами панни Женевів Табуї, редакторки французького тижневика в Ню Йорку „Ля Віктоар", виглядає, що „жінки випередять мужчин вже незабаром. Панна Табуї про мовляла на обіді в готелю Морі Гил, уладженім Інститутом для Освіти Дівчат і Жінок під покровом Жіночої Ради для Післявоєнної Освіти в Европі. Її міркування такі: у першій половині - двацятого століття, внаслідок обовязків накинених жінкам війною, жінки посягнуть по повне зрівнання їх з мужчинами. Але „зростаючі прикмети жінок і мужчин, і обовязки жінок у часі війни, причиняться до вищости жінок над мужчинами в другій половині двацятого століття".

Жінка не сказала чоловікові.

Робітник у часі виплати пригадав собі, що він має віддати 50 ц. довгу свому товаришови. Дуже не хоче вітворати копертки з платнею, щоб жінка не завважала. Досі він усе віддавав жінці коперту, так, як дістав при виплаті.

Та конечність перемогла. Вітворив і порахував гроші. Завважав, що там ціла десятка більше. Думав, що це помилка, підійшов до касієра і звертає йому увагу, що він виплатив забагато. „Ні, каже касієр. „Цеж підвишка, яку ви побираєте ще від попереднього місяця".

Здивований робітник, заслонив свої очи руками, похилився і стидливо сказав: „І моя жінка нічого мені не сказала".

ЯКЩО БАЖАЄТЕ ДІСТАТИ ТАКЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ, ЯКЕ БУЛОБ ПЕВНЕ ТА МОДЕРНЕ, А ЗА ЯКЕ ТРЕБА ПЛАТИТИ НИЗЬКУ ОПЛАТУ, ТО ОБЕЗПЕЧІТЕСЯ В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ СОЮЗІ.

EVERYBODY EVERY PAYDAY 10% IN WAR BONDS

ДЕСЬ У КОНЕТИКОТІ.—Прийшов час зборів бавовни в Стемфорді, в стейті Конетикот. Це відай перші збори бавовни в тому стейті. Спробу з її управою зроблено в ляборaторіях підприємства „Америкен Сайенемид".

НАСТРОЇ ПОЛЬСЬКОГО УРЯДУ В ЛОНДОНІ.

ЛОНДОН, (ОНА). — Як з Москви прийшла вістка, що „Правда" написала, що конференція трьох великих держав не буде розглядати справи польсько - совєтської границі, то члени польського правительства в Лондоні дуже посумніли. Вони мали передати Ідснови меморадум, в якім сказано, що як на конференції зайде мова про польсько-совєтську границю, то Ідсн повинен був переказати, що польський уряд в Лондоні не віддасть Совєтському Союзові ні одної пяди польської землі. Поляки стоять на тім становищі, що Східна Галичина і Волинь — це чисто польські землі і, що поляки мають на них історичне право.

Польська Народна Рада в Лондоні відбула своє чергове засідання, на якім премієр Міколайчик сказав, що він мав розмову з членами британійського кабінету. Він информував їх про польські справи і домагання, але не сказав про які саме. Тексту розмови Міколайчика з англійськими міністрами ще не проголошено. Міністер закордонних справ Ромер також виступав на засіданні Ради з промовою і говорив, що англійське правительство є якслід поінформоване про все, чого поляки будуть домагатися. Промови Ромера також ще не проголошено, але кажуть, що він в розмові з членами англійського кабінету підтвердив, що як на світі має запанувати тривкий мир, то в першу чергу має повстати велика і сильна польська держава, з тими самими границями на сході, які вона мала перед війною.

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ ЗИЗ НА МОЖЛИВІСТЬ СПІЛЬНОЇ ОБОРОНИ ПОНЕВОЛЕНИХ НАРОДІВ.

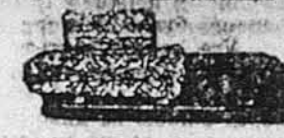
В большевицьких „У. Щ. В." находиться така оборона поневолених народів: „Вістка ходить, що скоро в Ню Йорку створиться польсько-українсько - литовсько - латвійсько-естонська федерація, яка творитиме надто велику силу на... Баврах".

ПРАЦЮВАТИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЦЕ, В ПЕРШІЙ МІРІ, ПРИЄДНУВАННЯ ДО НЬОГО ЯКНАЙБІЛЬШЕ НОВИХ ЧЛЕНІВ.

ТАРЗАН, ч. 858. Удачний підступ.

„Ти напиши Тарзанови письмо", сказав Дюрейн, „а я його вишлю".

Незадовго потім він вернувся зо старшою місцевою дівчиною, котра торгувала овочами, а котру пускали до табору.

Він зручно викроїв в мельоні віконце й впустив туди записку. Потім сказав жінці: „Як чоловіки з твого племени доручать письмо Тарзанови, ми їм дорого заплатимо".

Нагло Д'Арнот почув, як сторожа задержала жінку: „Стій! Ревізія!"